

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXIV

Liepa - July 12, 1979

Nr.27

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LĖTOS MIRTIES KELEIVIAI

Dujų kameras pakeitė jūrų gelmės

Vytautas Meškauskas

Filmas 'Holocaust' ir vis dar uolus žydų naikinimo kaltininkų ieškojimas beveik po 40 metų tam praėjus teisinamas noru, kad pasaulis to daugiau nepergyventų. Likimo ironija tačiau panorėjo, kad panašūs įvykiai vėl pasikartotų - nors ir su kita tauta, ir kitoje pasaulio vietoje. Turiu galvoje vadinamus 'laivinius žmones', daugiausiai kiniečių kilmės, kurie tariamai gali išsipirkti leidimą pabėgti iš komunistinio rojaus tik tam, kad paskęstų jūros gelmėse. Skaičiuojama, kad Vietnamas kas mėnesį tokiu būdu atsikrato bent 130,000 žmonių, kurių pusė paskęsta, o kita pusė šiaip taip pasiekia mažai draugiškus kaimyninius kraštus: Malają, Tailandą, Hong Kongą ir Indoneziją. Čia tų pabėgėlių jau yra per 330,000 ir tiems kraštams jų išlaikymas yra nemaža ir pavojinga našta. Be to, žmonės bėga ne vien tik iš Vietnamo, bet ir Cambodijos - per paskutines kelias savaites net 90,000 - bei Laosą, iš kur bėga Meo tautelė, laike karo ištikimiausia JAV sąjungininkė.

Vietnamui pabėgėliai yra pelningas 'biznis'. Skaičiuojama, kad jis - už leidimą pabėgti - į mėnesį surenka apie 250,000,000 dolerių vertės aukso. Nenorintieji ar negalintieji taip 'išsipirkti' yra tremiami į vadinamas 'Naujas Ekonomines zonas', kur trūksta maisto, gyvenamųjų patalpų ir dažnai net geriamo vandens. Vietnamo valdžia ne tik pasipelno aukso, bet kartu atsikrato 'pavojingu elementu'. Ypač dabar, kai santykiai su komunistine Kinija pašlijo, ir 70% pabėgėlių yra kiniečių kilmės. Bet jei taip - kyla klausimas - kodėl jų nepriima pati Kinija? Čia vėl likimo ironija: Kinija

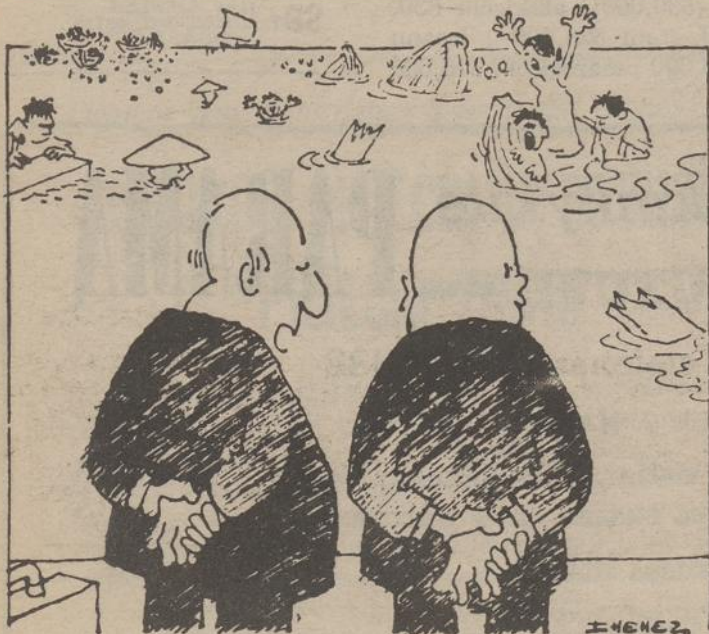
tų pabėgėlių nenori, nes pati jau yra perpildyta žmonėmis, o be to jie politiniai nepatikimi - nepergyvenę keliasdešimt metų komunistinio 'perauklėjimo'; bet svarbiausia - patys pabėgėliai vengia savo kilmės krašto!

Dar - grįžtant prie Vietnamo 'pelno' iš to nelemto biznio - reikia pastebėti, kad 'laiviniai žmonės' kelia nepasitenkinimą jo kaimynų tarpe ir gaudina jų santykius su vadinamais 'laisvais' kraštais, nes iš vienos pusės čia girdisi pasipiktinimo, kad Malasia ar Tailandas nenori priimti daugiau pabėgėlių ir juos net prievarta gražina atgal, iš kitos - tie kraštai sako, kad tie pabėgėliai ne jų kaltė ir kas nors turi juos priimti.

Prezidentas Carteris, žmonių teisių užtarėjas, bandė tuo reikalu pasisakyti Vienos susitikime su Brežnevu. Ten jis bylojo: 'Indiferencija, su kuria pasaulis ignoravo Europos pagėgėlius trisdešimtaisiais metais, neturėtų pasikartoti Azijoje 70-tame dešimtmetyje'. Mat, Sovietija yra vienintelė pasaulio galybė, kuri galėtų paspausti Vietnamą. Valstybės Sekretorius Vance bandė tą reikalą konkrečiai iškelti pokalbyje su Gromyko, bet tas atsakė, kad pabėgėliai yra Kinijos ir JAV kaltė.

Valstybės Sekretorius Vance iš pramoningų valstybių viršūnių susitikimo Japonijoje nuskrido tartis su pietryčių Azijos valstybėmis - Tailandu, Malasia, Indonezija, Singapuru ir Filipinais - dėl tų pabėgėlių. Pasitarimuose dalyvavo dar Europos Ūkinės Bendruomenės, Australijos, N. Zelandijos ir Japonijos atstovai. Zinoma, didžiausia našta

(Nukelta į 2 psl.)

— Kaip baisu!

VILNIUS.

Z. Kazėno nuotr.

ŽVILGSNIS Į ATEITIES LIETUVĄ

Iš Lietuvos pagrindžio laikraščio 'Aušra' Nr.14 (54)

Tarybų Sąjungai likvidavus mūsų kraštą kaip atskirą savitovų valstybinį vienetą, kompartija visai stengėsi ir tebesistengia diskredituoti Nepriklausomą Lietuvą. Sugadinta tonos popieriaus ir rašalo, pakamanoti radijas, televizija, kinas, teatras - ir visa tai, kad įrodytų, jog balta yra juoda, o juoda - balta.

Dvidešimt Nepriklausomos Lietuvos metų - mūsų tautos istorijos šviesiausias puslapis. Tai uostas, į kurį visą laiką turi būti nukreiptas Lietuvos vairo. Bet būkime objektyvūs. Nuo klaidų niekas neapdraustas. Per tą dvidešimtmetį būta ne tik tiktai lamėjimų, bet gi ir klaidų, nesąžiningumo, piktos valios. Tad kai kuriuos Nepriklausomos Lietuvos trūkumus, tarybinės propagandos brukta brukamus, reikia pripažinti. Tik nepamirškime, kad laisvę atgavome beveik pliki, nuogi, neturėdami nei valstybės valdymo patirties, nei tinkamų kadru. Argi galimu buvo išvengti klaidų? Palyginus su tuo, kas laimėta, kas pasiekta, ką iš to laikotarpio lietuvių tauta atsinešė į šiandieną, tie trūkumai nublanksta.

Dabar mūsų tauta pergyvena juodžiausią nelaisvės naktį

ir atrodo, kad nėra vilties sulaukti laisvės rytmečio. Bet argi mūsų tautos žadintojai - Basanavičius, Kudirka, Maironis ir visa plejada tų šauniųjų vyrų, kuriais dabar mes pagristai didžiuojamės, argi jie negyveno panašiomis sąlygomis? Argi ir jiems neatrodė, kad carizmas amžinas? Bet jie tikėjo, kad pastangos nenueis veltui, kad mūsų tauta atgaus laisvę - ir jų svajonės išsipildė! Tad kiekvienas, bent kiek susipažinęs su istorija žino, kad toks anachronizmas, kaip Tarybų Sąjunga su jos pavertę tautų politine ir kultūriniu priepauda, su žmogaus teisių trypimu ir visišku žmogaus bei visos liaudies valios ignoravimu, bei jos pajungimu visagalės partijos valiai - anksčiau ar vėliau turės žūti. Kaip tai atsitiks - nežinia. Gal Rusija susidurs su Kinija, gal su Vakarų šalimis, o gal pačios Tarybų Sąjungos viduje atsiras jėgų, kurios susprogdins tą juodžiausią šių laikų reakcijos, priepaudos ir tamsybės citadelę, apsigaubusią pažangos skraiste.

Siaip ar taip, viena galime neabejoti - Lietuva vėl taps laisva ir nepriklausoma! Apie tai svajoja kiekvienas doras lietuvis, per visas tarybi-

nio gyvenimo negandas išnešęs gryną, nesuteptą sąžinę ir tvirtą tikėjimą šviesia ateitimi. Tik svajoti mums ir palikta teisė. Partija ir saugumas svajonių kontroliuoti negali. Tad pabandykime pasvajoti, kokia bus ateities Laisvoji Lietuva.

Galbūt ne vienas skaitytojas tik pasišaipys iš tų svajonių. O vistiek svajoti verta. Žmogus neturintis svajonių - žuvis. Tos svajonės išjudins mus, pažadins laisvės troškimą, neduos mums, ypač jaunimui, paskęsti karjerizmo ir prisitaikėlikumo baloje, primins gyvai kad mes - kaip tauta - turime vieną tikslą ir jo mes sieksime, nežiūrint jokių sunkumų ir kliūčių. Atgavus laisvę, šių minčių žiupsnelis nors maža dalimi padės naujesiems mūsų krašto vadovams numatyti savo veikimo gaires, nustatyti valstybės veiklos kryptį. Nepretenduodamas į visų klausimų sprendimą, pateikiu žiupsnį minčių. Jei šios mano mintys vers skaitytoją ginčytis, nesutikti, siūlyti geresnius variantus - mano uždavinys bus įvykdytas.

Pagrindinės suverenios valstybės veiklos kryptys yra trys: politinė, ekonominė ir kultūrinė. Tad ir pakeliaukime toms

(Nukelta į 7 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Nėra kitos išeities iš naftos krizės kaip sumažinti jos vartojimą, bet kuo ją pakeisti? — Dar apie pabėgėlius iš Vietnamo ir jų trėmimo užkulisius.

Galima sakyti, kad praėjusi savaitė prabėgo naftos ženkle. Zenevoje pasėdžiavę OPEC (Organization of Petroleum Exporting Countries) ministrai sutarė pakelti naftos kainas iki \$23.50 už statinę, kas reiškia, kad per paskutinius 6 mėnesius nafta pabrango 50%, o nuo 1973 metų jos kaina pakilo dešimt kartų. Tokio posėdžiavusios septynių pramonigų kraštų viršūnės naftos kainų pakėlimu galėjo tik pasipiktinti, bet konkrečiai neturėjo jokios kitos priemonės kainų sumažinimui kaip tik apriboti naftos importą, kas savo keliu turi vesti prie gyventojų nepasitenkinimo ir ūkinės spartos sumažėjimo. JAV-bėse, skaičiuojama, paskutinis naftos pabrangimas prives prie bedarbių skaičiaus padidėjimo iki 800 tūkstančių.

Antra vertus, tas nelemtas kainų pakėlimas gali turėti ir gerų pusių. Visų pirma išsklaidys plačiai paplitusį mitą, jog naftos yra pakankamai, bet tik tarptautinės naftos bendrovės dirbtinai išaukė jos trūkumą, kad galėtų pakelti kainas. Iš tikro, jei galima kuo kaltinti

didžiasias naftos bendroves, tai tik tuo, kad jos ilgą laiką tyčia laikė naftos kainas per žemas. Jos tai darė ne altruistinėmis sumetimais, bet nenorėdamos susilaukti naujų konkurentų ir kartu siekdamos paskatinti naftos suvartojimą. Rezultate pramoningi kraštai prie naftos įprato kaip prie narkotikų, be kurios jau negalima gyventi. Nafta išstūmė anglis iš namų apšildymo dėl savo kainos pigumo dar prieš prasidedant pastangom apšva rinti orą.

Naftą ištraukti iš žemės, apamai imant buvo labai pigu. Skaičiuojama, kad vienos statinės išgavimas vidutiniai kaštuoja vos du dolerius. Prie to reikėtų pridėti transporto ir išdalavimo išlaidas, kurios sudarytų 6 dolerius, taigi - viso labo būtų apie 8 dolerius. Naftos produktus labai patogų apdėti mokesčiais. Europoje vidutiniai jie buvo apdedami iki \$6 mokesčiais už statinę. Už tat benzino kainos ten visados būdavo daug aukštesnės negu šiame krašte, kur mokesčiai palyginti buvo mažesni. Tos pačios naftos pigumas sulaikė nuo pakaitų ar priedų jai ieškojimo. Reikia neužmiršti, kad pakaitalų gaminimas irgi reikalauja nemažai energijos, už tat viso krašto ūkio akimis žiūrint iki šiol nebuvo pateisinamas. O atskiroms įmonėms skirti tam kapitalą, kuris turi nešti pelną, buvo per daug rizikinga.

Kaip ten buvo - sulaukėme momento, kad naftos pasiūla nebeatenkina pareikalavimo. Neramumai Irane, kuriam laikui sustabdė to krašto naftos gamybą, tai ryškiai parodė. Nors faktinai naftos tada trūko tik apie 5%, kainos laisvoje Rotterdamo rinkoje (spot market) - t.y. ten, kur naftos gamintojai pardavinėjo jiems atlikusią nuo ankstyvesnių išpareigojimų naftą - tuo jau pakilo visa 50%, kas galų gale privedė prie 'oficialios' kainos suliginimo.

Atgal žiūrint situacija yra visai aiški - pigi nafta baigiasi o jos pakaitalai iki šiol kaštuoja per brangiai, kad juos apsimokėtų gaminti. Tai kelia klausimą, kur gi buvo valdžia kuri tai galėjo ir turėjo numatyti? Kapitalistiniuose kraš-

tuose paprastai pasitikima laisvu ūkiu, pasiūly ir pareikalavimų balansu. Deja, kartais tai pareikalauja nemažų sukrėtimų, kurie dabar - gyventojų skaičiui padidėjus - ne mažą jų dalį gali įstumti į didelį vargą. Norėdamos to išvengti, kongresas bandė išlaikyti vietinės gamybos žemas kainas. Nepaisant to, kad naftą reikėjo jau seniau pradėti visomis priemonėmis taupyti, jis faktinai bėda tik nukėlė tolimesniai laikui, kuris turėjo ateiti ir dabar atėjo. Už tat dabar daug daugiau dėl naftos situacijos susijaudinta Amerikoje, negu pvz. Vokietijoje, kur benzinas, kad ir dirbtinai mokesčių pagalba, buvo visados brangesnis.

Dar grįžtant prie žmogiškos pietryčių Azijos Holocausto problemos... Paskutinėmis žiniomis komunistinė Kinija nutarė energingiau prisidėti prie pabėgėlių iš Vietnamo problemos sprendimo, tačiau kaip tai pasireikš konkrečiai dar neaišku. Tuo tarpu Taiwanas aiškinasi, kad jis daugiau negali priimti nei vieno pabėgėlio. Tai teisinama ne tik ūkiškais, bet ir krašto saugumo sumetimais. Manchester Guardian pranešimu, Malazijos vyriausybės įsakymu per pirmus šiu metų šešis mėnesius per 40,000 pabėgėlių buvo susodinti į 267 laivus, kurie buvo aprūpinti vandeniu bei maistu, ir pakraščio sargybos nuleidė ir tarptautinius vandenius, kur jie turėjo susilaukti pagalbos iš praplaukiančių laivų, ar pasiekti kokį kitą svetingą krantą. Malazija pabėgėlių bijo ir dėl to, kad jie gali suardyti labai delikatus rasių balansą. Beveik pusė jos gyventojų yra mahometonai, kita - kiniečių kilmės.

Singapore min. pirm. Lee Kuan Yeaw pareiškimu, 500,000 pabėgėlių iš Vietnamo - kuriuos paseks dar vienas milijonas - yra kortos žaidime tarp Sovietų Sąjungos ir Kinijos. Vietnamas yra kaip trečias lošėjas tame pačiame žaidime. Pagal jį, Vietnamas ir Sovietų Sąjunga, siųsdami daugiausiai kiniečių kilmės pabėgėlių bangas į kaimynines valstybes - nori sukurstyti prieškinietiškas nuotaikas, o tuo pačiu sustiprinti Sovietų-Vietnamo įtaką toje srityje.

Iš kitos pusės

Neseniai Stasys Liepas DRAUGO kultūrinio priedo Kertinėje Paraštėje pikta verkšleno dėl mūsų, nepribrendimo rimtajai muzikai. Girdi:

"Mūsų sumaterialėjimo ir gomurinio hedoizmo siautuly visur persveria ir stelbia mūsų muzikinio potencialo plėtotę. Kai entuziazmas baliams mūsų meninei veiklai (chorų nykimas, rimtų koncertų nelankymas)..."

"Tiesa, mes vis save teisinam: esą, nelankom amerikiečių klasikinių koncertų, nes jis brangiai kaštuoja. Vis dėl to gyvenant didesniuose centruose ir turint bent standartinį FM radijo aparatą, mum jau praktiškai kasdien prieinami beveik visi pasaulinių kompozitorių muzikos šedevrai (operos, simfonijos, oratorijos, dainos...)".

Taip jau atsitiko, kad tame pačiame Nr. spausdinami V. Krėvės-Mickevičiaus laišakai kun. Pijui Brazauskui, su kuriuo rašytojas kiek susidraugavo Austrijos DP Glazenbacho stovykloje. 1948 m. sausio 20 dienos laiške Krėvė skundžiasi:

"Moraliai aš čia jaučiuos blogiau, negu ten, Glazenbache. Nors čia gyvenu tarp lietuvių ir man beveik netenka kitaip kalbėti, kaip lietuviškai, bet žmonės labai svetimi. Jokio kultūrinio gyvenimo, jokių kultūrinių klausimų. Visi čia gyvena tik dėl dolerių, tik doleriu."

Tarp Liepos ir Krėvės skundimusi praėjo 31 metai. Per juos Liepas įžiūrėjo, kad šiame krašte yra 'šioks toks' kultūrinis gyvenimas, bent geros muzikos gali klausytis, jei tik nori, kasdieną. Atrodo, kad gerbūvis ir jo siekimas anksčiau ar vėliau padeda ir kultūrai. Ir kaip galima skųstis dėl entuziazmo kultūrinei veiklai sumažėjimo, jei prieš 30 metų jo visai nebuvo? Tiesa buvo šiek tiek tokios pastangos DP bangai atvykus, jos tačiau turėjo pasibaigti išėjus iš savo 'geto'. Ypatingai muzikos srityje, kuriai nėra kalbos barjero.

vm

Lėtos mirties keleiviai....

(Atkelta iš 1 psl.)

kris JAV-bėms. Tos kol kas įsi leidžia po 7,000 tų pabėgėlių, o dabar žada tą kvotą pakelti iki 14,000. Jei tas skaičius būtų padidintas ir iki 21,000 - tai reikštų, kad JAV priims į metus apie 250,000 pietryčių Azijos pabėgėlių. Tai nėra labai daug atsiminus, kad Cubai atitekus komunistams iš ten persikraustė čia 600,000 kubiečių. Iš Darbo Departamento statistikos išeina, kad iš 220,000 jau išileistų vietnamiečių 63.4% dirba, t.y. panašiai kaip patys amerikiečiai - 63.6%. Tačiau jie, kaip ir visi emigrantai, iš pradžių pasitenkina prasčiausiais darbais, kurių seniau čia gyveną jau nenori imtis.

JAV turi ne tik elementarią žmonišką pareigą padėti. Daug pabėgėlių buvo JAV sąjungininkai, kuriems JAV žadėjo padėti. Kolumnistas Nick Thimmesch rašo:

"Aš turiu vilties, kad Amerikos žydai, kurie taip protestavo prieš JAV rolę Vietnamo kare, bus priversti savo sažinės protestuoti ir prieš 'Vietnamo žydų'-kiniečių rasinį persekiojimą..."

Tai buvo laisvojo pasaulio spauda, bet ne Amerikos protestuotojai prieš karą, kuri atidengė šimtus tūkstančių kambodyčių žudynes. Pabėgėliai ir laisva spauda nušvietė žiaurų Vietnamo gyvenimą.

Reikia pastebėti, kad kai kurie prieškariniai aktyvistai kaip Joan Benz, kun. Daniel Berrigan, Staughton Lynd, I. F. Stone dabar protestuoja ir prieš komunistinių režimų elgesį, tačiau dauguma - tyli.

Grįžtant prie Holocausto pasėkų Europoje... Vokietijos parlamentas 253 balsais prieš 228 nutarė netaikyti išsėnėjimo žmogžudystėm, kas reiškia, kad vadinami karo nusikaltėliai ir toliau galės būti traukiami atsakomybės, nors po tiek laiko praktiškai jau sunku nustatyti kieno nors kaltę. Be to nutarimo nusikaltėliai, išsislapstę iki ateinančių metų sausio 1 d., būtų galėję patraukimo atsakomybėn nebijoti. Sakoma, kad filmas Holocausto prie dabartinio nutarimo daug prisidėjęs, nors žmogiškos tragedijos Azijoje akivaizdoje neatrodo, kad praeities tragedijos darytų bent kokios įtakos į komunistų galvą. Yra siekiama to paties rezultato - atsikratyti nepageidaujamomis mažumomis - rafinuotesnėmis priemonėmis.

Kalbant apie imigrantus... šiandien Prancūzijoje jie sudaro beveik 10% visų gyventojų, būtent per 4 milijonus. Jų tarpe daugiausiai portugalų (880,000), alžiriečių 830,000, italų 528,000, ispanų 486,000, marokiečių 376,000

juos seka tunisiečiai, turkai, lenkai (80,000), jugoslaviai ir belgai. Imigrantai daugiausiai sutinkama Paryžiaus rajone, kur gyvena 36% visų svetimšalių.

IMMEDIATE OPENINGS FOR MACHINE OPERATORS

MUST BE EXPERIENCED AND CAPABLE OF RUNNING PRODUCTION ON PUNCH PRESSES, JILL PRESSES AND HAND MILLS. MUST ALSO BE ABLE TO READ BLUE PRINTS AND MICROMETERS.

EXCELLENT WAGES AND BENEFIT PACKAGE. APPLY IN PERSON, EMPLOYEES RELATIONS DEPT., BETWEEN 8 TO 10 AM OR 1 TO 3 PM.

CURTIS INDUSTRIES

A CONGOLEUM COMPANY

34999 Curtis Blvd.

Eastlake, Ohio 44094

An Equal Opportunity Employer (27-29)

WANT FITTERS

With layout & burning experience preferred, and be experience in heavy steel fabrication. Have own tools. Full benefits.

CUSTOM FABRICATING CO.

1905 KIENLEN

ST. LOUIS, MO. 63112

314-382-1323

(27-32)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS XVI SEIMO NUTARIMAI

1979 m. gegužės 26-27 d. Chicagoje

1. Seimas įpareigoja Tautinės Sąjungos Valdybą ir narius kovoti visomis priemonėmis Lietuvos Nepriklausomybei atgauti, kas ir yra pagrindinis visų mūsų tikslas ir pareiga.
2. Seimas sveikina ir remia Nepriklausomos Lietuvos Diplomatiją, Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ir Amerikos Lietuvių Tarybą.
2. Seimas didžiai vertina pavergtoje tėvynėje prispaustus brolius ir linki ištvermės jų išsilaisvinimo kovoje.
4. Seimas pasisako už suderinimą veiklos ir darnų bendradarbiavimą tarp pagrindinių organizacijų VLIKO, ALTO ir Lietuvių Bendruomenės.
5. Seimas kviečia Sąjungos narius daryti pastangas, kad Jungtinėse Amerikos Valstybėse dabar veikiančios Lietuvių Bendruomenės atstatytų bendro darbo vienybę.
6. Seimas kviečia politinius Veiksnius suderinti savo darbo veiklą užuot kūrus naujas politines institucijas.
7. Seimas pasisako prieš išeivijos lietuvių centrinių organizacijų vadovaujančių asmenų lankymąsi okupuotoje Lietuvoje. Toks veiksmas ne tik kenkia pavergtųjų lietuvių išsivadavimo pastangoms ir ardo išeivijos vienybę, bet stiprina okupanto užmačias vykdyti tautos kultūrinį ir fizinį genocidą.
8. Seimas sveikina organizacijas ir pavienius asmenis kurie rūpinasi mūsų tautos rezistentų Gajausko, Petkaus ir kitų išlaisvinimu ir ragina Sąjungos narius šias pastangas dar labiau sustiprinti.
9. Seimas kviečia visus Sąjungos narius užmiršti iškilusius ginčus ir vieningai dirbti vadovaujantis kilniais Sąjungos tikslais.
10. Seimas nuoširdžiai dėkoja buvusai Sąjungos Valdybai ir jos pirmininkui Antanui Mažeikai už atliktus darbus. Taip pat seimas dėkoja ir pagiria Valdybą už rūpestį ir pastangas išleidžiant knygą "Tautinės Minties Keliu".
11. Seimas sveikina Dirvos redaktorių, Naujosios Vilties redaktorių ir buvusią Redakcinę Kolegiją ir ragina Sąjungos narius remti tautinę spaudą. Seimas taip pat dėkoja Vilties Draugijos Valdybai ir Naujosios Vilties Leidėjų Tarybai už rūpestį tautine spauda.
12. Seimas dėkoja Sąjungos atstovams Amerikos Lietuvių Taryboje už nuoširdžias pastangas ir tinkamai atliktą darbą.

Lietuvos gen. konsulas New Yorke praneša:

LIETUVOS PILIEČIŲ IR BUVUSIŲ PILIEČIŲ ŽINIAI

Ryšium su 1978.XII.1 Maskvoje paskelbtu "TSRS įstatymu dėl TSRS pilietybės" ir jo įsigaliojimu Sovietų Rusijoje ("Sajungoje") ir okupuotoje Lietuvoje, daugelis susirūpinusių tautiečių kreipėsi žodžiu, raštu ir telefonais į Lietuvos konsulatus teiraudamiesi kaip tas palies tuos Lietuvos piliečius, kurie pasitraukė į užsienį kaip tik vengdami sovietinės okupa-

cijos ir priverstinos sovietinės pilietybės ir dabar yra tapę kitų šalių piliečiais. Ypatin- gai jie susirūpinę dėl to, kad pagal tą okupuotai Lietuvai primestą pilietybės įstatymą netik Lietuvoje gimusieji kitų šalių piliečiai, bet taipgi ir užsienyje gimusieji jų vaikai laikomi Sovietų Sąjungos piliečiais.

Tuo reikalu žinotina štai

Artėjant Dirvos 65 metų sukakčiai...

Vilties draugijos pirmininkas dr. Danielius Degėsys, išvykdamas 6 savaitėm atostogų į Cape Cod, Mass., su Dirvos redaktoriumi Vytautu Gedgaudu aptarė laikraščio leidimo reikalus ir pasiruošimus paminėti Dirvos 65 metų sukaktį. Nuotraukoje V. Gedgaudas ir dr. D. Degėsys.
J. Garlos nuotr.

kas:

1. Okupuotoje Lietuvoje gimusieji ir i laisvą pasaulį patekusieji yra Lietuvos piliečiai ir turi teisę gauti Lietuvos pasus, išskiriant tuos atvejus kai jie yra tapę kitų šalių piliečiais. Pastaraisiais metais šia teise yra pasinaudoję tarpe kitų ir visa eilė iš okupuotos Lietuvos pasitraukusių asmenų, kaip pavyzdžiui - Butkai, Brazinskai, Jurašai, Simo Kudirkos šeimos nariai, Tomas Venclova ir kiti. Į išduotus pasus įrašoma, kad jie netinka keliauti į Sovietų Sąjungą.

Kaip pagal kiekvienos civilizuotos šalies, taip ir pagal Lietuvos įstatymus, buvimas Lietuvos piliečiu yra teisė ir privilegija, bet ne prievolė. Tad ir Lietuvos paso išsiėmimas priklauso laisvam apsisprendimui.

2. Sovietų Rusijos ("Sajungos") paskelbtas pilietybės įstatymas nėra naujenybė, bet sovietinės pilietybės priverstinis primetimas jos nenorintiems yra viduramžių mentaliteto pasireiškimas. Daugelio valstybių piliečių užsienyje gimę vaikai laikomi tėvų šalies piliečiais (jus sanguinis), nebent jie patys pasirinktų gimtosios šalies (jus soli) pilietybę pagal tos šalies įstatymus. Net ir JAV-bės, kurios pilietybės vyraujančiu faktorium yra gimimo vieta (jus soli) taipgi pripažįsta ir paveldėtiną pilietybę (jus sanguinis), ką aiškiai parodo ir Simo Kudirkos atvejis. Nors jis ir gimęs Lietuvoje, bet kadangi jo motina buvo JAV-bių pilietė, tai ir jis turėjo teisę į JAV-bių pilietybę, kuria ir pasinaudojo. Čia buvo tik jo privilegija, kuria jis galėjo pasinaudoti ar nepasinaudoti. JAV-bės jo nesisavinė, savo pilietybės jam neprimetė.

Kitaip pilietybės reikalus su pranta ir aiškina Lietuvą okupavusioji Sovietų Sąjunga. Viduramžių valdovas užkariavęs naują kraštą skaitydavo, kad to krašto gyventojai su vaikais ir anūkais priklauso jam, t.y. jo valdomai valstybei.

Lygiai taip pat pagal viduramžių mentalitetą šių dienų Lietuvos okupantas skaito, kad visi užkariautos Lietuvos gyventojai su vaikais ir anū-

kais, nežiūrinti kur jie bebūtų gimę, priklauso jam, t.y. Sovietų Rusijai ("Sajungai"). Sovietų Sąjungos tariamasis pilietis, tikrovėje tik pavaldinys, pasirinkimo teisės neturi. Čia ir yra visa reikalo esmė.

Pagal tarptautinius įsipareigojimus ir sutartis su Lietuva, Sovietų Sąjunga neturi teisės Lietuvos piliečių laikyti Sovietų Sąjungos piliečiais. Bet kaip ir kiekviena imperialistinė totalitarinio tipo valstybė, Sovietinė Sąjunga tarptautinių sutarčių nesilaiko.

Vėliausias sutarčių nesilaikymo pavyzdys yra Helsinkio Aktas. Jei Sovietų Sąjungos valdovai bent kiek dėmesio kreiptų į savo tuo aktu duotus įsipareigojimus, tai tokie Helsinkio susitarimo vykdymo stebėjimo grupių vadovai kaip Viktoras Petkus, Balys Gajauskas ir daugybė kitų, šiandien nebūtų pūdomi darbo stovyklose.

3. Lietuvos teritorijoje gimusiems JAV-bių piliečiams, kurie numato keliauti į Sovietų Rusiją ir okupuotą Lietuvą, patartina laikytis bendrų Valstybės Departamento Pasų Įstaigos (Bureau of Consular Affairs) jau senokai išleistų taisyklių, kurių tarpe įsidėmėtini šie punktai:

a) Pagal JAV-bių ir TSRS konsulinę sutartį kiekvienas Sov. Sąjungoj keliaujantis ar ten gyvenantis JAV-bių pilietis turi teisę susisiekti su JAV-bių Ambasada Maskvoje ar Gen. Konsulatu Leningrade. Šios teisės jis privalo reikalauti atsidūręs sunkumuose su sovietų valdžios organais ar policija.

b) Pavieniui keliaujantys amerikiečiai arba amerikiečiai gimę dabar Sovietų Sąjungos kontroliuojamoj teritorijoj, raginami suteikti JAV-bių Ambasada Maskvoje ar Gen. Konsulatui Leningrade apie save šias informacijas: pilną vardą, pavardę, paso numerį, gimimo datą ir vietą, užsiėmimą, viešbutį ir kambario numerį kuriame sustojęs, lankymosi Sov. Sąjungoje datas, adresą JAV-bėse ir adresus bei pavardes giminių, kuriuos amerikietis ruošiasi lankyti.

c) Valstybės Departamentas negali užtikrinti, kad bu-

vęs caristinės Rusijos, Sovietų Sąjungos ar dabar jos kontroliuojamos teritorijos gyventojas nebus palaikytas Sovietų Sąjungos piliečiu ir to pasėkoje sulaikytas. Sprendimas, ar toks JAV-bių pilietis gali lankytis Sovietų Sąjungoje ir jos užvaldytuose kraštuose priklauso jam pačiam. Toks i Sov. Sąjungą atvykęs pilietis gali būti persekiojamas už anti-sovietinę veiklą, ištremtas arba ir ikalintas.

Sios dar prieš sovietinio pilietybės įstatymo pasirodymo išleistos taisyklės rodo, kad įstatymas daug naujo neįnešė, išskiriant gal tik tą, kad sovietinė pilietybė primetama ne tik jos kontroliuojamoj teritorijoj gimusiems, bet taipgi gimusiems ir už jos ribų.

Viso to kas aukščiau išdėstyta akivaizdoje, susirūpinusiems jaunuoliams patarimas būtų toks - lankymasis Sovietų Rusijoje ir okupuotoje Lietuvoje yra surištas su rizika. Tad prieš išvykdamis susitarkite su savo šeimos nariais ir artimaisiais, kad jie būtų pasiruošę Jus gelbėti, jei kartais būtumėt sulaikyti neteisėtai bandant primesti Jums sovietinę pavaldinystę, ar dėl kurių kitų priežasčių.

JAV TEBELAIKO SUTARTIS PASIRAŠYTAS SU PABALTIJOS VALSTYBĖMIS ESANČIOMIS GALIOJE

JAV Valstybės Departamento leidinyje — TREATIES IN FORCE — A LIST of Treaties and other International Agreements of the United States in Force on January 1, 1979, Publ. 8968 — pusk. 123-124 figūruoja LIETUVA, kur išvardytos visos sutartys, kurias Lietuva pasirašė su JAV. Toje skiltyje yra toks priedas: "JAV nepripažino Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą. Valstybės Departamentas laiko, kad visos sutartys tarp JAV ir šitų kraštų tebėra galioje."

Diplomatijos parašėje (112)

Vaclovas Sidzikauskas

Santykiai su vokiečiais

Mano ir kitų sovietų pavergtųjų valstybių atstovų priėmimas Vakarų Vokietijos sostinėje svyravo nuo labai prielankaus ir draugiško iki rezervuoto šalto. Kol Bonnoje dar tebebuvo Vokietijos prieškarinių Auswaertiges Amto valdininkų ir kol į Vokietijos susivienijimą ir mūsų problemą buvo žiūrima kaip į vieną ir nedalomą, mes būdavom laukiami ir priimami kaip sąjungininkai. Užsienio ir kitose ministerijose mus priimdavo aukšti pareigūnai, apdalindavo medžiaga, su mumis tardavosi ir diskutuodavo, mus priimdavo ir abiejų svarbiųjų politinių partijų CDU/CSU ir Socialdemokratų lyderiai, su mumis tardavosi Bundestage (Vakarų Vokietijos parlamente), mus vaišindavo, mums ruošdavo spaudos konferencijas, apie mus rašydavo Vakarų Vokietijos didžioji spauda. Ypač didelį prielankumą rodė mums Bundestago CDU frakcijos narys baronas von and zu Guttenberg, vėliau Adenauerio dešinioji ranka ir valstybės sekretorius, deja, per anksti atsiskyręs su šiuo pasauliu. Socialdemokratų lyderiai Ollenhauer, Wehner ir kt. reiškė solidarumą su mūsų politiniais siekimais. Vieną kartą, specialiai kreipdamasis į mane, kaip lietuvi, prie ki-

tų mano kolegų, pareiškė: 'Į Rytprūsius mes jau numojome ranka, nes tai yra minimali kaina, kurią mes būsime priversti sumokėti už Hitlerio kvailybes. Ryprūsių su Karaliaučiumi palikimas Vokietijos sudėtyje reikštų 'koridorių' sistemos atgaivinimą, su kuo mūsų laikais niekas nesutiks. Tos srities likimą turėtų lemti Lietuva ir Lenkija. Jūs, lietuviai ir lenkai, turėsite tuo klausimu susitarti.'

Iš Bonnos su PET generaliniu sekretorium Brutus Coste (rumunu), dr. P. Karvelio pavėžinti nuvykome į Stuttgartą, kur mūsų laukė Wuerterbergo-Badeno ministeris pirmininkas, aukščiau mano paminėtas Kurt Georg Kiesinger, kurį gerai pažinojome iš Strasburgo.

Bonnos vyriausybei keičiant savo politiką ir santykius su Sovietų Rusija, ypač Willy Brandtui tapus užsienių reikalų ministru, o vėliau ir Bundeskancleriu, keitėsi ir politinis Bonnos klimatas, bent kiek tai lietė pavertusias tautas. Mes tai pajautėme ir Strasburge, kur turėjome labai gerus santykius su V. Vokietijos delegacija, o ypač su vyriausybe Bonnoje. Simptominga mums buvo tai, kas Auswaertigesamt mus priima ir kaip kalba.

Prieš paskutiniuosius V. Vokietijos parlamento rinkimus, Bonnoje turėjau idomų pasikalbėjimų su, sakyčiau vidurniosios kartos, politikais, kuriems rūpėjo apipavidalinti Vokietijos 'Ostpolitik', nes jų žodžiais V. Vokietijos vyriausybė iki šiol jos neturėjo. Daugumoje tai buvo iš Karaliaučiaus kile' asmenys. Jie kalbėjo apie naujas 'realijas' V. Vokietijos politikoje, su kurio mis esą ir mes turį skaitytis. Erzbergerio ir Davido bei jų sėbrų, 1917-19 metų romanti nė pažiūra į Lietuvą yra negražinamas praeities dalykas. Vokietijos viešąją opinią dabar sudaro naujoji, pokarinė karta, kuriai prieškarinė padėtis yra mažai žinoma ir suprantama. Tai liečia ir didžiąją V. Vok. spaudą. Pokarinė Europos geografija jiems yra visai normalus faktas. Formuojant 'Ostpolitik', sakė jie, Lietuva ir kitos Baltijos valstybės mums tik tiek yra idomos, kiek jos sutiktų padėti mums apipavidalinti pokarinės Vokietijos 'Ostpolitik' ir padėti išspręsti Rytų Vokietijos teritorines problemas. Klausė, ar mes sutiktume, po išsilavinimo, sudaryti tokią Baltijos valstybių sąjungą, kurios - greita Lietuvos, Latvijos ir Estijos - ketvirtasis narys būtų Rytprūsių su Karaliaučiumi. So-

Kiekviena vasara lietuvių tautai ir išeivijai primena nepamiršamus skaudžius istori-

vių okupaciją jie laikė esant laikina. Tokia Lietuvos laisvinimo koncepcija būtų jiems priimtina ir remtina. Žinoma pastebėjo jie, tokią 'Ostpolitik' sąlygoja Brandto ir Bundestago rinkimų pralaimėjimas, nes jo 'Ostpolitik' koncepcija yra visiškai skirtinga. Nenorėdamas, kad taip užsimezges kontaktas nutrūktų, aš pareiškiau, kad jų sugestijas pasvars tysi su savo kolegomis ir kad eventualiai galėsime prie jų su grįžti.

Atitinkamas instrukcijas palaikau Bonnoje rezidavusiam PET Biuro direktoriui Walteriui Banaičiui. Po Vokietijos rinkimų, laimėjus Brandtui, visas tas planas pasidarė neaktualus. Tiems, kurie man tas sugestijas darė, aiškiai rūpėjo gelbėti Karaliaučiaus sritį, o man turėjo rūpėti turėti V. Vok. paramą Lietuvos nepriklausomybei ir laisvei atstatyti. Kaip Talleyrandas 1815 m. Vienos Kongrese naudojo visas priemones, dėjos mažųjų valstybių užtarę ir viešosios teisės tarptautiniuose santykiuose gynė, kad su galimai mažesniais nuostoliais išliaviruoti Prancūziją po Napoleono pralaimėjimų, taip dabar ir Willy Brandt vartoja savo taktiką, kad galimai mažesne kaina užgydžius Vokietijos kūne Hitlerio padarytas žaizdas ir, kad užtikrinus vokiečių tautinio potencialo išlaikymą, Vokietijos suvienijimą ir Berlyno išgelbėjimą.

(Bus daugiau)

MACHINE OPERATION AND REPAIR TRAINEE

Mechanical inclined individuals to learn to run, service trouble shoot, & repair blow molding machines. Should be experienced or educated in electrical circuitry and a variety of mechanical devices including: gears, drives, hydraulics and pneumatics. Apply at:

PLASTIPAK PACKAGING

1351 HIX

(S. of Ford Rd.)

WESTLAND, MICH. 48185

313-326-6184

An Equal Opportunity Employer

WANTED EXPERIENCED LATHE HANDS

DAYS & NIGHTS
NEW SHOP, LONG PROGRAM, TOP WAGES, EXCELLENT BENEFIT PKG.

MACHINE BUILDERS SERVICES INC.

CALL LOU TERRY
313-791-1800

(27-30)

EXPERIENCED SET UP MEN

Must have knowledge of production Drill Press, Milling Machines, Broaches, Threading Machines, & Tapping Equipment. Must have own tools. For days & afternoon shifts. Apply in person 9 am-11:30 am & 1 to 3 pm.

REDFORD MFG. CO. INC.

4355 2ND

ECORSE, MICH. 48229

(27-32)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

To work and live in a peaceful rural community. For midnight to 8 a.m. shift. Excellent salary, fringe benefits & congenial working conditions. Plus 1 meal on duty. Apply call or write to:

PARMER COUNTY

COMMUNITY HOSPITAL

1307 CLEVELAND

FRIONA, TEXAS 79035

806-247-2754

(27-33)

Pavergtųjų Tautų Savaitė

Emilija Čekienė

nus tragiškus įvykius. 1940 m. birželyje sovietai okupavo Lietuvą. 1941 m. birželyje okupantas pradėjo masinius, žiauriuosius trėmimus nekaltų beginklių žmonių, silpnų moterų, vaikų ir kūdikių. Tą patį birželį įvyko lietuvių rezistencijos prieš sovietinį okupantą sukilimas ir po to ... vėl kita - vokiečių okupacija, pradėjusi naują Lietuvos genocido periodą užsitęsusi ligi 1944 metų vasaros. To pasėkoje tūkstančiai lietuvių pasklido po viso pasaulio kraštus, gelbėdami gyvybes nuo žiauriųjų okupanto priespaudos.

Manėme, jog tikėtai trumpam laikui paliekame tėvynę, bet šiandien jau 35 metai kai mes vis dar gyvename tomis viltimis, jau ramindami save: negrįšime mes - grįš mūsų vaikai ar vaikaičiai į laisvą, nepriklausomą Lietuvą!

Mes minime aukščiau minėtų skaudžių tautos tragedijų sukaktis beveik visose lietuvių kolonijose, bet susirenkam vis mažesnis skaičius žmonių. Juos aprašome savo spaudoje, apgailestaujame likusių brolių likimą tėvynėje, kur vergijos nešėjas - sovietinis okupantas - naikina viską, už ką žmogus tiek amžių kovojo. Pavergtoje tėvynėje lietuvis tas tragiškas tautos dienas tyliai savyje išgyvena, o mes minime tik savo tarpe, nesistengdami atkreipti ir svetimųjų dėmesį.

Užjausdamas benamių kylantį abejingumą ir nusivylimą, sustiprinimui jų siekio iškeliant didžiąją skriaudą į viešumą platesniuose laisvo pasaulio visuomenės sluoksniuose, 1959 m. liepos mėn. Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas D. Eisenhoweris paskelbė Pavergtųjų Tautų Savaitę. Tą pripažino, ir ligi šiol tęsia kiekvienas JAV prezidentas - šiemet jau paskelbta 20-ji karta, pradedant liepos 15 dieną.

Pavergtųjų Tautų Savaitė suteikia progą kasmet pakartotinai išeiti į viešumą per visas JAV komunikacijos priemones, primenant ir lietuvių trėmimus į Sibirą. Juk su tuo susijusioms išlaidoms apmokėti turime ne vieną fondą. Kartu su kitomis tautomis yra daug didesnė galimybė ir viešomis, gausiomis demonstracijomis priminti JAV valdžios atstovams ir visuomenei, kad šiuo metu, kada tiek daug visur kalbama apie žmogaus teises, štai kiek daug pavergtųjų kraštų kenčia priespaudą!

Demonstracijas, jei gausios ir išpūdingos, stebi daugybė žmonių, todėl visomis jėgomis turime stengtis kuo prasmingiau tai atlikti nemaldaujant, neaimanuojant ar laukiant užuojautos, bet reikalaujant ir garsiai šaukiant Laisvės Lietuvai Romo Kalantos žodžiais. Viešai parodyti, jog mes dar nepasidavėm pesimizmui, be viltiškumui ar prisitaikymui prie beisikeičiančių gyvenimo sąlygų, ko pavergėjas iš tautos ir išeivijos reikalauja. Patys gyvendami laisvėje neužmirškime savo paskirties išeivijoje, pareigos broliams lietuviams, kurie kenčia tos laisvės trokšdami.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI

SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Forest Hills, N. Y. 11375 — 69-40 Fleet St.	212-268-1594
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 2, N. Y. — 324 E. 9 St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19128 — 1013 N. Marshall St.	215-WA-5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Lakewood, N. J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Herkimer, N. Y. — McKennan Rd.	315-866-3939

KŪRYBA IR MOKSLAS

PREMIJUOTOJI "PERLOJOS RESPUBLIKA"

Alė Rūta

Iprasmingi vertingo žmogaus atminimą, ar kuria epochą, idėją, įvyki - yra gera ir gražu, ypatingai tai išpaudžiant į nenykstantį meno kūrinių. Taip, pavyzdžiui, Lietuvos valstybininko Mykolo Sleževičiaus asmuo buvo įamžintas Jurgio Gliaudos romane 'Sunkiausių kelių'; Agronomų draugijos pastangomis Lietuvos ūkis ir ūkininkas buvo pagerbtas rašytojo V. Alanto 'Liepkalnio sodyboje'. Idėjos, išryškintos geros beletristikos kūriny, buvo visados nenykstančiu pavyzdžiu kartų kartoms. Prasminga ir gerą literatūrą iš autorių 'išvilioti' konkursų būdu - yra dar labiau pagirtinas reiškinys. Mūsų egziliuje atsirado paprotys aprašyti atskirus miestus tėvynėje - kaip 'A. Tyruolio redaguota 'Linkuva', čia įkurtas - su įdomia praeitimi - parapijas ... Dzūkų draugija, gi, pasižovė literatūros kūriny įamžinti jų gražią, mielą Dzūkiją. Jiems tai pavyko atsiekti romano konkurso keliu, iš kurio gimė 'Perlojos respublika'. Jiems pavyko atsiekti dar daugiau:

džūko laisvės ir nepriklausomumo ilgesy, romane išryškėjo bendras lietuvių (nuo amžių!) ryžtas ir pastangos bei drąsa kovoti už savo teises, už savo kiemą, už miestą, už valstybę ir tautą.

Jurgis Gliuda, mūsų daugkartinis literatūros laureatas, laimėjo Dzūkų draugijos skelbtą konkursą - ir gavo pusantro tūkstančio dolerių premiją - už savo 370 puslapių romaną 'Perlojos respublika'.

Romano vaizduojamas laikotarpis - tik ruduo ir įpusėta žiema 1918-19 metų, kai Lietuvos atgauta nepriklausomybė kybojo lyg ant plauko. Nėbuvo dar tvirtos savos valdžios kuri žmonėms po karo atsistatytų padėtų. Priešingai, pavieniai žmonės arba organizuotos grupės turėjo padėti valdžiai įsistiprinti. Vokiečių kariniai daliniai dar tebeslėgė ūkininkus, reikalaudami juos maitinti; po revoliucijos agresyvūs bolševikai puldinėjo rytines Lietuvos sritis; puldinėjo ir lenkai. Romane vaizduojami tie sunkūs laikai vien tam tikroje vietovėje - Perlojoj, baž-

nytkaimy, esančiam tarp Merkinės ir Varėnos, prie Merkinės upės, kur gana sraunūs ir Amarnios, Ašarinės upeliai.

Perloja turi įdomią istorinę praeitį, gražią - paties Vytauto Didžiojo statytą - bažnyčią. Apie tūkstantis bažnytkaimio gyventojų nuolatos kenčia nuo ambicingų ir pasilūnų lenkų, nuo miškuose lindinčių plėšikų, medžiojančių po kaimus maisto vokiečių kareivių ir nuo pavienių bolševikų dalinių, kurie kesinasi užimti ne tik Vilniaus sritis, o ir Perloją bei kitas Dzūkijos žemes. Romano siužetas - ir supintas iš tų įvykių bei bažnytkaimio ir apylinkių žmonių pastangų visą kas sava apginti ir savarankiškai, nelaukiant nei iš Kauno nei iš Vilniaus pagalbos, tvarkytis.

Aprašomų laikų ir problemų bendrumu šis romanas kiek panašus į 1973 metais išleistą Jurgio Gliaudos romaną 'Sunkiausių kelių'. Tik ano veikalo apimty daugiau Vilniaus įvykių fone Lietuvių Tarybos problemos, vėliau - į Kauną nuo bolševikų ir lenkų sukeltų neramumų pasitraukusios mūsų Nepriklausomos Lietuvos valdžios vargai. Romane 'Sunkiausių kelių' iškyla ypač ryški Mykolo Sleževičiaus asmenybė; taip pat, spalvingai pavaizduoti kiti anų laikų Lietuvos laisvės darbuotojai - Ministerių kabineto nariai, kariuomenės formuotojai, visuomenės veikėjai.

Romane 'Perlojos respublika' irgi 'sušvinta' įvairūs tos Lietuvos srities valdžios žmonės: bažnytinis Perlojos komitetas, vėliau virtęs tarytum sei mu, tvarkiusiu karinius, ūkinius, švietimo, prekybos ir kitokius reikalus. Abiejų romanų - 'Sunkiausių kelių' ir 'Perlojos respublika' - pagrindiniai motyvai: 1. lietuviai patys, savo dvasinėmis ir fizinėmis jėgomis, gali atgauti laisvę ir nepriklausomybę, ir ją išsaugoti; 2. niekas neklauso tik žodžių, o reikalinga valstybei reali fizinė jėga - kariuomenė, reikalingas ginklas. Tais motyvais buvo paremta visa išmintinga ir sumani Mykolo Sleževičiaus veikla tikroviniame romane 'Sunkiausių kelių', taip pat - Lukoševičiaus (50 vyrų Perlojos kariuomenės vado), Cesnulevičiaus, Tado Grigo - veikla pusiau tikroviniame to paties autoriaus romane 'Perlojos respublika'. Abiejuose romanuose bendras (esmeje bevaidis) svarbiausias veikėjas: patilietuvių liaudis, karys, savanoris, iš meilės savo kraštui ir iš rūpesčio saviem reikalams ejęs ginti Lietuvos žemės, kuri ji maitina ir globia. Tas kaimo žmogus - artojas ir karys - nuostabios drąsos, einas už save ir visus, einas 'ant vieno' - žūti ar gyventi, nebijęs sunkumų, šalčio, kraujo - kad tik sugrįžtų tvarka, ramybė ir laisvė. Toks yra lietuvis, tokį Jurgis Gliuda jį teisingai šiuose dviejuose romanuose pavaizduoja. Toks bū-

Laureatas Jurgis Gliuda.

L. Kanto nuotr.

tų ir perlojiečių charakteris - in corpore.

Pavieniai charakteriai 'Perlojos respublikoje' - Tadas Griegas - iš rusų kariuomenės pabėgęs ir Perlojos gynime ryškiausia vaidmenį suvaidinęs (prie kulkosvydžio) vyras, gamtos ir šeimos žmogus, tačiau, mylimai merginai išdrįsęs pasipiršti tada, kai atrodė, jog bendrųjų pareigų sukury jau atlieks svarbiausią; Agulė - irgi pareigų žmogus; Grušnys - šviesus, liaudies mokytojas, daraktorius, apei kuni-gaikštį Perlių ir senovės legendų pasakotojas; Baublys - aky-lus ir stiprių nusistatymų, pusiau inteligentas; Lukoševičius ir Cesnulis - kariai, strategai ('mūsų Jonas!' - vadindavo Cesulį žmonės, kadangi laikė jį labai svarbiu jų namų ir gėrybių saugotoju); ryšininkė Verulė ir poetas Vakantas - jauni paguldę galvas už jauni paguldę galvas už idėją; Pilsūdis - ūkininkas, kuris bendram reikalui sugebėjo atiduoti ir arklį, ir vežimą - vėliau žuvs kaip kankinys; Tado tėvas, ir Gasparas, ir Jonas Girulis ir Klimkai - visi tie džūkai, kurie ir darbu, ir sava kūryba, sumanumu, kantriu darbu negyvena vien sau, nesitenkina uždaru egoizmu, o yra 'bendro avilio' bitelės, kurios dūzgia, skraido, neša į vieną, rūpinais vienu, bendru labu. Tokie yra tie romane vaizduojami žmonės - nedidelii poreikių, nesudėtingų charakterių, dažnai vienas į kitą panašūs - nes gi tokie ir tikrovėje. Bet romano detalėse žyteli jie ir pasiaukojančia meile, ir nuostabia drąsa ir išmaningumu bei gudrumu.

Išskirtinai įdomus charakteris - Agulė. Tai, tur būt, pirmoji J. Gliaudos kūryboje moteris, kuri stebina ne vien dvasinėmis, moteriškomis savybėmis, o ir vyriška drąsa, vyrišku palinkimu į ginklą ir į kovą lygiateisiu su vyrais pilietiškumu. Jei nebūtų autorius gražiai nupiešęs jos išorinės išvaizdos (mėlynų akių, ilgų geltonų kasų, dailių rankų, malonios šypsenos), Agulė gal bū-

tų atrodžiusi ir per vyriška. Tai narsi lietuavaitė, besirikiuojanti prie istorinių Gražinų, Plateraičių, partizanų ...

Didžiama Jurgio Gliaudos veikala yra prisotinta gilesnių žmogaus problemų sprendimų. Veikėjai - intelektualai, arba su nepaprastom charakterio ypatybėmis, su polinkiu į menus ir filosofiją. Bet yra jo keli romanai, kuriuose pabrėžta lietuaviška heroika. Iš tokių yra 'Raidžių pasėliai', kuriame, Kražių skerdynių fone, išryškėja daug viršžmogiškos drąsos pavyzdžių, ir kur knygos nešys Urnužis tvirtina: mes patys už save ... Lietuviai amžiais kraują liejo - už save, už savo teises. Taip pat - 'Ora pro nobis' herojus rašytojas Šatrys iki pat gyvybės užgesimo buvo moraliai atsparus ir dvasiniam komunistų prievartavimui, ir fizinei kančiai. O 'Aitvarai ir giria', kur pavaizduota žūt-būtinės partizanų kovos; o 'Sunkiausių kelių', kur Lietuvos Taryba Vilniuje, ir valstybininkai ir nuo žagrių atėję kovotojai - savanoriai ant savo heroikų pečių išnešė Lietuvą pro visus sunkumus; o ir šis pastarasis, Dzūkų draugijos premijuotasis, romanas 'Perlojos respublika' - kiekvieną puslapiu byloja, kad lietuviai nepameta galvos ir nepraranda vilties net ir pačiais tamsiausiais tautai laikotarpiais.

Perloja, spėjama, gali būti istorinės-legendinės Vorutos vieta. Perloja, apsupta priešų mokėjo susiorganizuoti, sušaukti Parapijos komitetą, respublikos Tarybą, turėjo savo antspaudą, savo kariuomenę, teismą, kooperatyvą ... Perloja - džūkų pasididžiavimas, nes savomis (kad ir labai ribotomis) jėgomis sugebėjo atlaikyti priešus lietuvių žemės prieangy Lietuvos laisvės aušros metu ...

Egzilės džūkai verti pagarbos ir gali didžiūotis, kad išvedė į šviesą šį J. Gliaudos romaną 'Perlojos respublika'.

Viršelės - dailininko Petro Aleksos - prasmingas: Perlojos respublikos herbas.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

■ Laiškai Dirvai

Su Maskvos pritarimu?

Dėl mano Dirvoje tilpusių pastabų dėl mokslinio bendradarbiavimo su Sovietų Sąjunga pasisakė laiškais Dirvai dr. H. Brazaitis ir, kaip jis formuluoja, 'tiesioginio bendradarbiavimo Tėvynėje gyvenančiais lietuviais mokslininkais' iniciatorius A. Butkus. A. Butkus savo laišką baigia epitetu, kad mums, lietuviams, nederėtų susipainioti rusų komunistų žabangose, tuo lyg ir itai godamas, kad kitų tautybių, o ypač lietuviai komunistai mums žabangų nespėdžia ... A. Butkaus platokas jo akcijų aiškinimas, kurią jis pats pavadina 'atsargia ir apgalvota', deja, sukelia dar daugiau abejonių.

1. Pagrindinėmis priežastimis paskatinusioms A. Butkaus akciją yra išvardintos: dideli trūkumai Vilniaus ir Kauno mokslinėse laboratorijose, stoka naujos literatūros, priemonių bei aparatų, ir komunistinės valdžios nenoras remti pavergtų tautų mokslo institucijas, norint padaryti pavergtuosius priklausomais ir sumažinti savistovumą. Kodėl betgi komunistai leidžia vykdyti A. Butkaus akciją, kuri kaip tik taikoma pakelti okupuotos Lietuvos moksliečių standartus ir padidinti jų savistovumą? Šį planą be abejo yra aprobavusi ir Maskva, nes jis vykdomas viešai.

2. Užsimoti fondai aparatūrai pirkti yra juokingai maži, žinant mokslinių aparatų kainas. Su keleta ar keliolika tūkstančių investavimu trūkumų skurdžiose laboratorijose neužkiši. Tenai, kaip A. Butkus gerai žino, trūksta visko, ir pačių elementariausių medicinos priemonių. Tai būtų tik lašas Sovietų Sąjungos skurdo baloje.

3. Jeigu ir susidarytų kokia moksliniai respektuotina grupė dirbanti aterosklerozės, artrito bei vėžio ligų tyrinėjimus Vilniaus universitete, ar ji nebus infiltaruota rusais ir kitokiais komunistinių kraštų mokslininkais? Tokiu atveju, kaip žinoma, viskas jau vykdoma rusų kalboje ir rusų įtakoje. Kiek tada beliktų savistovumo ir kredito Lietuvos, o ne Sovietų Sąjungos mokslui?

4. Kaip aiškėja, yra įsteigta 'American Lithuanian Scientific and Educational Foundation'. Kas ją įsteigė, kokie jos planai ir užsimojimai?

A. Butkus daro skirtumą tarp tyrimų medicinoje ir industrijoje, ūkio ir kitokiose disciplinose. Cia pagalba okupuotai Lietuvai jau būtų negera, nes padėtume Sovietų Sąjungai ... Tačiau, kaip medicinos srityje, taip pat ir visoje kitose mokslo disciplinose irgi yra keičiamasi moksliniais darbais, kartu svarstomi nauji atsiekimai tarptautinėse konferencijose. Jokio skirtumo nėra. Pakelti žmonių gerbūvį ir tuo pačiu gal mažinti ligas yra taip pat humaniška, kaip ir gydyti sergančius. Bet kažin ar yra humaniška nukreipti dėmesį tik į mažytę skiautėlę didžiųjų Sovietų Sąjungos nedateklių, vargų ir neteisybių, visiškai tylint, kad vienien-

tėlė ir pagrindinė vargų priežastis yra Sovietų Sąjungos santvarka ir jos nežmoniškas. Cia būtų tik lyg kritiškai vėžiu sergančiam ligoniui duoti aspirino tablete.

U.S. News and World Report žurnalo birželio 18 d. numerio yra pasikalbėjimas su neseniai iš Sov. Sąjungos už sovietų šnipus iškeistu disidentu A. Ginzburgu. Kalbėdamas apie SALT II susitarimą Ginzburgas taikliai nusako sovietų planus. Kaip ir bet koki susitarimą, sovietai vykdydys SALT II susitarimus tik iki tol kol jie jiems bus naudingi. Sovietai gali ginkluotis kiek tik jie užsimano, nes jie visiškai nesirūpina savo žmonių gerbūviu. Sovietai žiūri į detente tik kaip į priemonę gauti JAV pagalbą, neprarandant politinės kontrolės savo krašte. Jei gu JAV nori, kad rusai būtų joms draugiški ir niekad jų neužpultų, jos neturi nei bandyti sovietams padėti.

Kad ir daug mažesniu mastu, tie Ginzburgo žodžiai tinka ir A. Butkaus kažin kokiam susitarimui dėl 'tiesioginio bendradarbiavimo su Tėvynėje gyvenančiais lietuviais mokslininkais'. Kad ir kaip norėtume, kaip bemylėtume savo pavergtuosius brolius, joks tiesioginis bendradarbiavimas be Maskvos aprobo šiuo metu, deja, nėra įmanomas. Jeigu A. Butkus būtų mūsų pavergtų brolių mokslininkų rėmimą palikęs privatu mo ribose ir radęs būdų nusiųsti kelius aparatėlius apeidamas Maskvos sargus ir gausiais laiškais nepasiskardenes - niekas nebūtų prieš. Reikalui iškilus į viešumą, jis pasidarytų precedentu kuris liečia visos išeivijos politiką ir laikyseną. Todėl prieš tokią A. Butkaus akciją yra pasisakiusi ir JAV lietuvių gydytojų sąjunga.

Net ir JAV prezidentas negali daryti susitarimų su Sov. Sąjunga be Kongreso pritarimo. A. Butkus, tik jam vienam žinomų priežasčių vedamas užkūrė precedentinę akciją be niekieno aprobo. Dėl to ir erzelis, ir ginčai, ir vienybės ardymas.

Dr. A. Matulionis
San Francisco

KELETAS KLAUSIMŲ

Dr. Antanas Butkus, opnuodamas dr. Algiui Matulioniui prieš pastarojo abejones kelti vaju moksliniam aparatui (kokiam?) nupirkti Vilniaus medicinos institutui, pasako jog jis savo kelionės išpūdžius Vilniuje aprašė savo darbovietės biuletenyje ir pridėda, jog rusai spaudžia lietuvių mokslininkus, kuriems reikalinga mūsų pagalba išsilai-kyti mokslinėje aukštumoje. Ar dr. Antanas Butkus aprašė tą rusų išnaudojimą lietuvių atžvilgiu savo darbovietės biuletenyje?

Ar nebūtų geriau tą spaudimą paskelbti laišku, prijungiant visus tuos žymius amerikiečių mokslininkus, sudarančius American-Lithuanian Scientific and Educational

Foundation, plačioje amerikiečių mokslinėje spaudoje ir net kasdieninėje spaudoje? Gal tuomet atsirastų net daugiau aukų tam moksliniam instrumentui?

Saulius Simoliūnas
Detroit, Mi.

DEL RYŠIŲ SU ANEKSUOTA LIETUVA

Ryšių su aneksuota Lietuva klausimu randame nemažą straipsnių mūsų spaudoje, girdime susirinkimuose, pokalbiuose ir kitur. Pasisakymus galime skirstyti į tris rūšis. Visų pirma tai bevėrtė demagogija, skiriama kai kieno 'super patriotizmui' demonstruoti ir tariamiems Lietuvos 'priešams' žlugdyti. Ji neverta nė mažiausio dėmesio.

Kiti prieš ryšius su Lietuva pasisako nuoširdžiai ir kultūringai. Bet iš nepasitikėjimo išeivijos lietuvių sąmoningumu ir atsparumu, tokius ryšius draudžia, nes, jų many-mu, bolševikų agentai išeiviją visiškai suklaidintų. Jų pavardžių ir straipsnių neminiu, nes su tokiais baimės pilnais žmonėmis bet kokia kalba neduotų jokių vaisių.

Trečią pasisakymų rūšį sudaro tie svarstymai, kurie į pa-dėtį stengiasi žiūrėti realiai, blaiviai ir išnaudoti visas turimų sąlygų sudaromas galimybes. Taip pav. daro mūsų daktarų Henriko Brazaičio ir Antano Butkaus Dirvai rašyti laiškai (žiūr. birželio 14 ir 21 nr.) prisideda prie paties reikalo dalykiško aiškinimosi. Ypačiai vertingas yra atviras ir išsamus Butkaus pasisakymas, nes į patį reikalą inesa daug reikalingos šviesos. Malonu, kad visi pasisakymai yra parašyti kultūringai ir pasirašyti pavardėmis, tad žinome su kuo turime reikalą. Reikia tikėtis, kad pasisakymų bus dar ir daugiau, dėl to ryšių reikalas ir galimybės bus apžvelgtos pagrindžiai, išsamiai, ir pa-čiam reikalui naudingai.

Sia proga reikia pastebėti, kad ryšių klausimas jau turi ir savo evoliuciją. Lietuvių Bendruomenei nuo seniau jis rūpėjo, todėl įvairiomis progomis jį svarstė. Bet LB-nė negalėjo savo nusistatymo praveisti veiksmų Clevelando 1966 metų suvažiavime. Bendruomenės nusistatymas buvo apsvarstytas ir paskelbtas nutarimo forma PLB 1968 ir 1973 m. seimuose New Yorke ir Washington. Gaila, kad didesnio atgarsio šie nutarimai mūsų visuomenėje nerado. Bet labai malonu konstatuoti, kad šie PLB nutarimai rado pritarimo ir buvo beveik pažodžiui pakartoti veiksmų 1974 m. spalio 24-26 d.d. darbo konferencijos nutarimuose White Plains. (Konferencijoje dalyvavo: Lietuvos Diplomatijos Tarnybos atstovas gen. konsulas New Yorke, VLIKo, PLB-ės, ALTo, JAV LB-ės, Kanados B-nės ir Lietuvos Laisvės K-to atstovai.) Manau bus naudinga čia juos iš naujo pakartoti:

'Kiek įmanoma okupacinio režimo varžtų ribose, laisvojo pasaulio lietuviams tikslinga puoselėti ir plėsti ryšius su pavergtuoje Lietuvoje gyvenančiais tautiečiais, išeivijos tautiniam tapatumui su savo tauta išlaikyti ir solidarumui su ja ugdyti. Tuos ryšius mezgant ir

palaikant, išeivijos lietuviams tenka vadovautis savo sveika nuovoka, sąžinės jautrumu ir tautiniu sąmoningumu, vengiant bet kokių veiksmų, kurie galėtų pakenkti Lietuvos valstybiniam testinumui ar lietuvių tautos pastangoms išlikti ir išsivaduoti iš okupacijos'.

Iš to, kas čia pasakyta matyti, kad į ryšių reikalą pagaliau imama žiūrėti kultūringai ir dalykiškai ir tuo turėtume visi nuoširdžiai džiaugtis.

Stasys Barzdukas
Cleveland, Oh.

KARTAIS IR PRO ŽIURONĄ SUNKU VISKĄ PAMATYTI

'Pro žiuroną' nuolatinis Dirvos komentatorius Ego, jos š. m. birželio 28 d. nr. tariasi žinaš aiškų skirtumą tarp 'bendravimo' ir 'bendradarbiavimo' reikšmės kalbant apie santykius su lietuviais tėvynėje. Tik, deja skaitytojui tų savo žinių neperteikia, o kitus, mažiau apie tai žinančius, laiko 'vandens drumstėjais'.

Antra, Ego sakosi nemaišo okupanto sąvokos su okupuotu Gal ir taip, tačiau jas praktiškai pritaikyti ir panaudoti diskusijose dėl santykių su Lietuva ir jam, kaip ir tiems, kuriuos jis gina, nėra taip lengva. Savo 'prizmeje' jie temato vieną spalvą -- gyvenime gi jų daugiau.

Trečia, labai sunku suprasti su kuo iš tiesų Ego polemizuoja, nes jis kalba apie pranašumą politikoje, medicinoje ir bendro išsilavinimo srityse. Iš to, kad mini mediciną ir 'randamas naujas galimybes padėti saviesiems krašte' spėju kad Ego pastabos dalinai taikomos ir man. (Dirvoje birželio 24 d. nr. panašiais klausimais buvo išspausdintas mano laiškas). Gaila, kad Ego bijosi pasirašyti savo pavardės. Nepakluso jis nei Vilties D-jos suvažiavimo Chicagoje, kur buvo apeliuojama į Dirvos redaktorių poleminių straipsnių autorius prašyti pasirašyti savo pavardę. Jeigu straipsnelis būtų pasirašytas pavardę, tai galėčiau su juo išsiaiškinti žodžiu ir tuo gal reikalą užbaigtume. Tačiau kai rašo nuolatinis Dirvos bendradarbis, tai jo didelės įtakos skaitytojams negalima praleisti be komentarų, nes tas klaidintų tuos pačius skaitytojus.

Grįžkime prie 'bendravimo' ir 'bendradarbiavimo' sąvokų. Ego, atrodo, pirmąjį santykiavimo būdą laiko teigiamu (leistinu), o antrąjį -- bendradarbiavimą -- ne. Manai pačios sąvokos dar ne viską pasako, nes galima 'bendraviti' su valkatom, niekšais, ar okupantais, o 'bendradarbiauti' -- dirbti bendrą darbą su padoriais savo tautos žmonėmis bendram tautos ar žmonijos labui. Tačiau prieš darant sprendimą geras ar blogas vienas ar kitas santykiavimo būdas, tenka giliau (kad ir be žiuronų) pažiūrėti su kuo ir dėl ko taip daroma. Svarbiausia, giliau suprasti dabartinę situaciją krašte.

Sutinku su Ego, kad darbo būduose monopolio niekas neturime. Kaip būtų gerai, jei 'respektą ir diskreditiškumą' (nors ir iš mažosios raidės parašyta) prisitaikytų sau ir Ego ir jo užstotieji kolegos. Tuomet ir tie, kurie sugeba ieškoti ir rasti naujų būdų padėti sa-

vo tautiečiams, galėtų juos pilnai išnaudoti, ramiam, produktyviam darbui. Šis darbas be abejo yra trukdomas kada gandonešių insinuacijos ir apkalbos perkeliamos iš privataus pašnabždėjimo į susirinkimus, suvažiavimus ir pagaliau į spaudą. Tas taip pat prisideda prie visuomenės klaidinimo ir jaunosios kartos klaidinimo nuo lietuviškos veiklos.

Antanas Butkus

RED. PASTABOS:

1. Tarp klaidingai pacituoto 'diskreditiškumo' (kėlimas nepasitikėjimo, mažinimas autoriteto) ir skiltyje minėto 'diskretiškumo' (verta pasitikėjimo, laikymas paslapties) yra poliarinis skirtumas, nežiūrint kokiomis raidėmis būtų rašoma.
2. Dabartinė situacija krašte gali būti suprantama ne vien tik oficialių keilionių išpūdžiais ir daviniais remiantis.
3. 'Okupanto' ir 'okupuoto' sąvokos nesikeičia net ir įvairiaspalvėse šviesose, nebent tik žaidžiančiam spalvomis ...

Nuolatinės skiltys yra Redakcijos žinioje, ryškinančios ne autorių, bet mintį.

MACHINE SHOP OPENINGS HARRIS CORPORATION

We have been an industry leader since 1855, building high speed printing presses.

- We are away from city traffic and congestion
- We have a modern, air conditioned plant
- Our fringe benefits are the same for Vice President and Machine Operators — OUTSTANDING.

Complete health insurance
Life insurance
Dental
Short and long term disability
Profit sharing retirement
Stock purchase program
Liberal Vacation
11 Paid holidays
Company recreation program
Credit Union
Programmed Merit Reviews

We are seeking a few more experienced machine operators to satisfy increased production demands:

O. D. GRINDER TOOL & CUTTER GRINDERS

Call or come by to see us

HARRIS CORPORATION WEB PRESS DIVISION

501 S. DICK PRICE RD.
KENNEDEALE, TEXAS
817-478-5431
OR WRITE TO
P. O. BOX 15247
FT. WORTH, TEXAS 76119

Equal Opportunity Employer M/F

Wanted 1st Class Skilled LATHE HANDS MILL HANDS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. And be experienced in form work. Fringe benefits & overtime.

313-365-4260

(20-28)

Žvilgsnis į ateities Lietuvą

(Atkelta iš 1 psl.)

trimis būsimosios Nepriklausomos Lietuvos veiklos kryptimis.

POLITIKA

Mūsų tautai nuo nepriklausomybės netekimo dienų visą laiką teko gyventi diktatūros sąlygomis. Jai iki gyvo kaulo įsiedė ta diktatūra - tiek bolševikų, tiek nacių. Tad negali būti nė abejonės - ateities Lietuva bus demokratinė! Visas mūsų nacionalinio atgimimo judėjimas nuo Basanavičiaus 'Aušros' buvo demokratinis. Visi šviesiausi mūsų protai siekė demokratijos, o ne kietos rankos ir tvirtos, prievarta besiremiančios, valdžios. Visos partijos bus lygios ir iš visų partijų atstovus į valstybės seimą rinks visi rinkėjai slapto balsavimu taip, kaip daroma demokratinėse valstybėse.

Atkūrus nepriklausomybę, iškils nemaža problemų, susijusių su tarybiniu palikimu. Viena iš svarbiausių - ką darysime su rusais, kurių okupacijos metu pas mus apšėiai prigužėjo? Juk ne paslaptis, kad pas mus atvyko ne pati geriausia šios tautos dalis; priešingai, jų tarpe daug recidyvistų, girtuoklių, saugumo šnipų ir šiaip žmonių, pasirodusių taip sunkiai 'virškinamos' Lietuvos vardą išbraukti iš žemėlapių ir visiems laikams ją paversti Rusijos provincija, kaip buvo pasiūlyta su rytprūsiais. Visus rusus, atvykusius į Lietuvą po 1944 metų, taip pat jų vaikus, gimusius Lietuvoje, būtina išsiųsti agal. Rusijos plotai didžiuliai, vietos ten jiems pakaks. Rusija visada siekė prieiti prie Baltijos jūros. Jei Lietuvoje paliksime rusus - paliksime Rusijos 'penktąją koloną'.

O ką darysime su kitų tautybių ateiviais: ukrainiečiais, baltarusiais, totoriais ir kitomis tautybėmis? Kaip elgtis su jais, priklausys nuo tų tautų pasirinkto kelio: jei tas kelias palankus Lietuvai - jie galės pas mus pasilikti; jei priešiškas - pasilikti negalės. Išimtį sudarys tik aukšti partiniai pareigūnai, saugumo tarnautojai bei šnipai, girtuokliai ir recidyvistai: neatsižvelgiant į jokiais tautybes juos reikia pašalinti iš Lietuvos. Dar viena išimtis - mišrios šeimos. Jei nors vienas šeimos narys lietuvis - šeima gali likti Lietuvoje. Bet tai neturi liesti tos šeimos tėvų, brolių ar giminių.

Nerasime pasaulyje šalies, kur nebūtų lietuvių, išblaškytų karų ar išvykusių ieškoti lengvesnės duonos. Mes kviesime juos grįžti. Turbūt nereikės didelės agitacijos - prabils galingas agitatorius - nostalgija Tiesa, kai kurie nenorės keisti gerą gyvenimą svetur ir nežinia ką žadantį gyvenimą Lietuvoje. Dalis gimusių užsieniuose nebelaikys Lietuvos tėvyne, bet daug, labai daug lietuvių grįš. O jų, veiklių ir energingų, mūsų kraštui labai reikės.

Lietuva turės būti neutrali šalis. Mūsų kraštas turi vengti bet kokių karinių blokų bei grupuočių, neturi pasiduoti kokios nors galingesnės valstybės įtakai.

Ar reikės mums ginkluotųjų pajėgų? Deja, mes gyvename tokiais laikais, kai daugeli tarptautinių ginčų sprendžia tik ginklas. Likti beginkliams - vadinasi, egzistuoti tik iš galingesnių kaimynų malonės. Kariuomenė reikalinga. Bet Lietuva - maža šalis. Net mobilizavusi visas jėgas, ji vargu ar pajėga atsilaikyti prieš Rusiją, Vokietiją ar Lenkiją. Be to, ginkluotųjų pajėgų išlaikymas bet kuriai šaliai labai brangiai kainuoja, ypač jaunai, vos atsistojusiai ant kojų valstybei. Tad ar nevertėtų pereiti prie šveicariškos ginkluotųjų pajėgų sistemos. Ten ginkluotose pajėgose tarnauja tik tam tikras kiekis karininkų ir kareivių. O visi tinkami karinei tarnybai piliečiai kiek vienais metais susirenka į savo dalinius ir dvi-tris savaites apmokomi. Baigę pratybas, jie su savo ginklais (išskyrus sunkiuosius) grįžta namo. Iškilus pavojui, jie per kelias valandas vėl stoja į rikiuotę. Šitaip kiek vienas pilietis kartu yra ir karys. Tad manyčiau, kad tokia ginkluotųjų pajėgų sistema būtų racionaliausia ir neatimtų reikalingų darbo rankų nuo materialinių ir moralinių verčių kūrimo.

Visos lietuvių gyvenamos teritorijos turi būti prijungtos prie Lietuvos. Dėl Vilniaus ir Klaipėdos negali būti nė kalbos; reikia dėti visas pastangas, kad Lietuvai grįžtų Gervėčių ir Pelesos rajonai, dabar esą Baltarusijoje, o taip pat Suvalkų trikampis Lenkijoje.

Kaip žinome, Rytprūsiai dabar yra Rusijos forpostas prie Vakarų Europos slenksčio. Jeigu Tarybų Sąjunga žlugtų, nėra jokios abejonės, kad ši kraštą rusai turės apleisti. To reikalaus vokiečiai, lenkai, lietuviai ir skandinavų tautos. Bet rusams pasitraukus, šis kraštas liks tuščias. Jeigu ši teritorija būtų gražinta seniesiems šeimininkams - vokiečiams, mes turėtume su tuo sutikti, nors mes nepamirštame, kad prieš septynis šimtus metų vokiečiai jį smurtu užėmė, užkariavę mūsų giminės prūsus. Bet jeigu būtų daromas koks nors sandėris, pav. jei Rytprūsiai būtų atiduodami Lenkijai mainais už Silėziją ir Dancigą, kaip nuolatinius įtempimo tarp Vokietijos ir Lenkijos židinius, mums reikės dėti pastangas prisijungti šiaurinę Rytprūsių dalį su visa Kuršių Nerija - tai yra, teritoriją, kur dar prieš šimtą metų gyveno lietuviai, kur ir vietovių pavadinimai lietuviški. Donelaičio, Vydūno ir kitų žymiųjų lietuvininkų tėviškė turi priklausyti Lietuvai!

Mūsų santykiai su šiaurinėmis kaimynais latviais broliški, vieni kitiems jokių pretenzijų neturime. Su pietiniais kaimynais - daug sudėtingiau. Čia santykių raida priklausys nuo to, koks likimas ištiks Baltarusiją. Jeigu ji vėl atiteks Lenkijai - turėsime reikalą su lenkais ir dėl Vilniaus krašto gali vėl tekti pakovoti. Jei Baltarusija taps nepriklausoma, kas taip pat labai galima - mums nė kiek nebus lengviau, nes baltarusiškas šovinizmas nė kiek nemažesnis už mums gerai pažįstamą lenkiškąjį. o

gal dar net ji viršija. Jo skoni jau patyrė Baltarusijos lietuviškų salų gyventojai. Galima neabejoti, kad baltarusiai pretenduos į visus Vilniaus krašto rajonus, kurių gyventojai sulenkėję. Kraštutiniuose baltarusiškųjų nacionalistų sluoksniuose pasigirsta balsų, kad ir Vilnius turi jiems priklausyti. Tad iš tos pusės mes turime būti pasiruošę bet kokiems netikėtumams.

Kokie bus valstybės santykiai su Bažnyčia? Bažnyčia turės būti atskirta nuo valstybės. Po I-jo Pasaulinio karo didžioji Lietuvos gyventojų dalis buvo tikintys. Bažnyčios įtaka tautos gyvenime buvo didžiulė. Bažnyčia nebuvo atskirta nuo valstybės. Tuo tarpu po keliasdešimties tarybinio gyvenimo metų, kada tauta veikė stipri ateistinė propaganda, nemaža lietuvių dalis tapo ateistais arba abejingais religijai, todėl reikalavimas versti juos, kad vaikai būtų krikštijami ir priverstinai mokyklose mokomi religijos, kad būtų tuokiamasi bažnyčiose, prieštarauja demokratinėms principams. Valstybė turi labai glaudžiai bendradarbiauti su Katalikų Bažnyčia, kaip su auklėjančia, tobulinančia ir kultūrinančia tautą institucija. Reikia visokeriopai remti katalikišką spaudą, o Bažnyčiai suteikti galimybių naudotis radiju, televizija ir kitomis komunikacijos priemonėmis, nes tik Bažnyčios padėdami galėsime nugalėti tą neigiamą tarybinę įtaką, išsiskyniusią per visus vergijos metus.

Pabaltijo tautos - mažos valstybės. Jų atkurtos valstybės buvo mažytės. Aplinkui galingesni kaimynai... Tad ar nevertėtų visoms trimis valstybėms, pagyvenus metus kitus atskirai, susijungti į vieną federatyvinę valstybę. Ši idėja visose trijose respublikose turės nemažai šalininkų. Iškelus šį klausimą ir apsvačius visus už ir prieš, reikėtų praversti referendumą, o balsų dauguma patvirtinus šį ketinimą, pradėti jungtis.

Federatyvinėse respublikose viena kuri tauta paima viršų ir pradedama kitas tautas stelbti: didinti savo įtaką, piršti pa pročius. Pabaltijo tautos yra daug maž vienodo dydžio, o skirtumus kompensuoja kiti faktoriai, pavyzdžiui: estai yra mažiausia iš trijų tautų, bet kultūringiausi. Tad mintis, kad jie pateks, sakysime, latvių įtakon, neturi jokio pagrindo.

Buvo laikai, kai skirtumas tarp trijų tautų buvo didžiulis: lietuviai, veikiami lenkų ir rusų, buvo gerokai atsilikę, o estai ir latviai, veikiami vokiečių bei skandinavų kultūrų - toli pažengę į priekį. Bet dabar po II Pasaulinio karo mūsų tautos beveik susilygino ir kultūrinio skirtumo jau beveik neliko. Pakėlę vienodas likimo negandas, kartu netekę laisvės, kartu ją atgavę, jos galėtų gyventi vienoje šeimoje. Teritorinių pretenzijų vieni kitiems neturime, o bijoti, kad vieni pradės stelbti kitus, nėra ko. Nėra pagrindo baimintis, kad pavyzdžiui, latviai pradės lietuvi, arba estai - lat-

vėti. Federacija suvienytų mūsų šalių finansus, susisiekiama, ginkluotąsias pajėgas, iš dalies - ekonomika. Tuo tarpu kultūrinis gyvenimas vyktų atskiras, nesikišant į kitų reikalus.

Atsirai ir gana nelengvų problemų. Kokia bus bendravaltystinė kalba? Iš pradžios tiktų rusų kalba, nes mes visi ją mokame. Bet ja palikti visam laikui reikėtų, kad mes pasiduodame nuolatinei rusiškai įtakai, kuri ir taip mums įsiedė iki gyvo kaulo. Priimsime vokiečių kalbą - pernelyg iškils vokiečių įtaka. Dėl tos pačios priežasties nepriimtina ir anglų kalba, jau nekalbant apie jos tarimo ir rašybos sunkumą. Reikia neutralios kalbos, kuri neprimestų jokios įtakos. Tad kodėl nepriėmus bendravaltystinė kalba, pa-

vyzdžiui, esperanto kalbos? Ji - skambi, atitinka beveik visiems gyvosios kalbos reikalavimus, labiausiai iš visų dirbtinių kalbų paplitusi pasaulyje ir svarbiausia - visiškai neutrali ir beveik dešimt kartų lengviau išmokstama, negu bet kuri gyvoji kalba. Si kalba turi nemažai priešų, bet kur kas daugiau šalininkų. Be to, Pabaltijyje jau senokai yra įleidusi šaknis.

Kita problema - jungtinės valstybės pavadinimas. Pabaltijo federatyvinė respublika - per ilgą pavadinimą; Baltija - lietuviams bei latviams kaip baltams tiktų, bet juk estai - ne baltai, o ugrsuomiai. Tad galutinai į klausimą turėtų išspręsti mūsų trijų tautų atstovai, o sprendimą visos tautos patvirtintų referendumu.

(Pabaiga kitame nr.)

"Amber Holidays"

1979 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

VIENOS SAVAITĖS:

rugsėjo 19 — \$829.00
rugsėjo 26 — \$829.00
spalio 10 — \$829.00

DVIEJŲ SAVAIČIŲ:

gruodžio 19 — Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2,
Maskva 2, Helsinkis 2\$1045.00

VISOS GRUPĖS aplankys Kauną ir Trakus, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AN/OR GOVERNMENT APPROVAL. REGISTERED OHIO TRAVEL AGENT # TA 0324.

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:

krautuvės: (312) 263-5826

namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.

Chicago, Ill. 60601

Antrame aukšte.

LAIŠKAS 'DIRVAI' IŠ EUROPOS

Paukščių mėgėjas Austrijos - Vengrijos pasienio stepėse

(2)

Petras Volunge

Gamtos apsauga

Podersdorf, kurį pasirinkome savo būstine, tėra nuo Vienos apie 65-70 kilometrų. Dar prieš 15 metų tai buvo tipingas pusztos kaimas, išsistatęs vienaaukščiais namais, neretai dengtais šiaudais ar nendrėmis, o neretai prie namo į padangę kilo šulinio kartis. Ši kartą šiaudinį stogą temačiau didžiulėje daržinėje, kurioje įrengtas restoranas. Restoranas čia dažnai duodamas 'Pusztos' ar 'Vengrų Cigono' vardas. Nors dar neišdygo dangoraižinio tipo viešbučių, bet vidutinio dydžio užėigų pristatyta nemažai.

Beveik prie kiekvieno namo iškabinta iškaba, kad parduvinėjamas 'savo gamybos' vynas. Kaime veikia kelios savitarnos krautuvės, skittos turistams apsirūpinti maisto produktais. Be abejo, nestinga krautuvėlių bei kioskų, laikančių įvairius suvenyrus. Kai Austrijoje veikia rūkalų monopolis, kiekvienoje gatvėje pastebėsi tabako parduotuvę, kuri čia vadinasi 'Tabak-Trafik'. Keistu sutapimu, 'Austrobus' šoferis, kuris vežiojo mūsų grupę susidėjusią iš 18 žmonių, stebėjosi, kad niekas iš mūsų nerūkė. Pasak austrų šoferio, vežiojusio visokio amžiaus ir įvairių odos spalvų turistus, ligšiol gausiausia jo matytą nerūkorių grupę sudarė 7 žmonės. Išėitų, kad gamtos mėgėjai yra nuostolingi tabako firmoms.

Kai mūsų išvyka į Neusiedler ežero pakrantes iš Vienos prasidėjo šeštadienį, tai patys galėjome įsitikinti, kad ypač savaitgaliais plentais liejosi tikras automobilių srautas. Sostinė su daugiau kaip pusantro milijono gyventojų tėra 50-60 kilometrų nuo ežero. Dauge lyje vietų paežeryje įrengta paplūdimių. Tiesa, ten, kur pakrantėse užžėlę nendrynai, žmonių susitelkimų žymiai mažiau. Austrų gamtos apsaugos draugijos, remiamos žinomų pasaulinių organizacijų kaip World Wildlife Fund, veikia atkaklia kovą už Neusiedlerio ežero ir pakrančių apsaugojimą.

Bet komerciniai interesai yra apėmę ir vietinius gyventojus. Jie siekia pasipelninti iš gamtos ir iš turistų. Keliose vietose mačiau ištisas kolonijas 'kondominių' pastatų, skirtų turistams, pirmoje vietoje svetimšaliams. O užsienių turistų neatsiginsi. Ypač Austriją yra pamėgę vokiečiai, bet nestinga skandinavų, olandų, šveicarų; dar neseniai prigūžėdavo ir anglosaksų, bet paskutiniaisiais metais jų skaičius mažėja dėl britų ekonominių negalavimų ir dėl amerikų dolerio sunykimo. Palyginti neretai galima pamatyti japonus. Jie kaip turistai yra pasidare. visoje vakarų Europoje pageidaujamais svečiais.

Bet kai Austrija savaime yra pigesnis kraštas nekaip dauge-

lis kitų kraštų, turistai jau pavasarį užplūsta austrų viešbučius. Burgenlande sezonas prasideda jau gegužės mėnesį. Visa provincija pasižymi sausu, saulėtu, šiltu klimatu. Kai iš Podersdorfo vykome iškylos į apylinkes, saulė kaitino dieną iš dienos. Protarpiais viešpataudavo sunkiai bepakeiliamas karštis. Laimei, dažnai lyguma pūstelėdavo vėjelis. Vėjo gūsiai atgaivindavo net tada, kai vidudienio saulės kaitra paversdavo kuprinę ant nugaros centnerinio svorio kroviniu. Nenuostabu, kad paplūdimiuose susitelkdavo minių minios. Ežeras baltavo laivų burėmis, mėgėjai raizė paviršių vandens slidėmis ir paskutiniuoju laiku paplitusiais Windsurfing'ais.

Visi tai kelia nerimo austrų gamtos mėgėjams bei jų organizacijoms. Daug pasikeitimų nuo paskutinio apsilankymo pastebėjo ir mūsų grupės dalyviai. Ar pavyks visiems laikams išsaugoti šį vienkartinį, nepalyginamą gamtos kampelį? O lankėmės gegužės pabaigoje, kai dar toli gražu nebuvo prasidėjęs tikrasis vasaros sezonas. Liepos-rugpjūčio mėnesiais viešbučių kambariai iš anksto užsakyti. Mes, ornitologai-mėgėjai, rengiame savo ekskursijas arba pavasari, kai vyksta didysis paukščių perėjimo periodas, arba rudeniop, kai prasideda traukimo laikas. Vidurvasarį pajūriais paežeriais žmonių tiršta, nedaug pasilieka nepaliestos natūralios erdvės paukščiams. Tuomet ir ornitologai ne taip jau dažnai matys.

Paukščių rojus

Išvarginti ilgos kelionės, pirmą kartą pusryčiavome tikta 8 val. Siaip gi keldavome 3 val. ryto ir jau 4 val. išvažiuodavome specialiai mums pasamdytu autobusu į vietas, kur tikėdavomės pamatyti kokių retesnių paukščių egzempliorių.

Austrų šoferio, prisistačiusio Franzl vardu, vairuojamas autobusas veža mus į vietovę, kuri irgi vadinasi Neusiedl (am See), kaip ir pats to vardo ežeras. Visą laiką važiuojame neaprečiama lyguma, o abiejose plento pusėse beveik nieko kito nematyti, kaip vynuogynai. Dar tik ankstyvas pavasaris, vynuogių stiebai skleidžia pirmuosius lapus. Burgenland pagamina apie trečdalį viso Austrijos vynu. Kaip ir kitose Europos šalyse, ir Austrijoje pagaminama per daug vynu. Nėra kam jo parduoti, tad kalbama apie 'vyno potvynį'. Mūsų šoferis Franzl pasakoja sostinės Vienos gyventojui būdingu humoru, kad valdžia supirkinėjanti vyną ir ap rūpinanti juo girtuoklius, nes apskaičiuota, kad socialinė alkoholikų globa apsieinanti pigiau, nekaip vynu atsargų laikymas cisternose... Juokai juokais, bet Burgenlando pro-

vincijoje kilometrų kilometrų išrikiuoti basliai, prie kurių rūpestingai priraišioti vynuogių kerai.

Jeigu vynuogynuose tik retai aptiksi kokį paukštį, nebent nudžiūvusio krūmo išsičiūsiu šakoje tupinčią ir grobio tykautančią medšarkę, tai vaizdas bematant pasikeičia, kai privažiuojame prie ežeriuko arba prie didesnės pelkės, javų ar ir paprastos pašarinės žolės lauko. Fazanai perbėga per plentą ir šoferiui reikia kelis kartus stabdyti mašiną, kad nesuvažinėtų. Čia jiems skirta mirti nuo medžiotojų kulkos ar šrato.

Vieversiai kyla į padangę ir linksmai čirvuoja. Kai kur drėgnesnė pieva, klykia savo žaviu 'gyvi, gyvi' šauksmu pempės. Vietomis jų gana gausu. Negalėjome atsižavėti jų meistrišku vartymusi ore. Kai tik artumoje pasirodo varna ar kiras, pempės drąsiai puola ir veja neprašytą svečią toliau nuo lizdo. Profesorius Tadas Ivanauskas, didysis lietuvių ornitologas, savo trijų tomų veikale apie Lietuvos paukščius pempėms teikia dar du kitus vardus: knyvė ir gyvė. Sausinant drėgnas žemes, pempių gyvenamasis plotas visur Europoje siaurėja - tiek Lietuvoje, tiek ir mūsų lankomame Burgenlande.

Paminėjau varną. Vakarų Europoje, į vakarus nuo Elbės upės, retai ir tik tam tikrose vietose aptiksi varną, paplitusią Lietuvoje, būtent pilkąją varną (corvus cornix). Vakaruose vyrauja juodoji varna (corvus corone). Tad mes, atvykusieji į austrų pusztą iš vakarų, puolėme su didžiausiu užsidegimu stebėti tokį savaimę paprastą paukštį kaip vietinę varną (pilkąją).

Prie didesnio vandens telkinio mūsų dėmesį patraukė pirmieji vandens paukščiai. Be kelių rūšių ančių, pakrantėje plaukioja kelios pilkosios žąsies šeimos.

Pempė priklauso vadina majai sėjimų šeimai. Drėgnose vietose šios šeimos narių galėjome kasdien stebėti. Gėrėjomės grakščiu upiniu kirliku (charadrius dubius). Nors ir netaip jau dažnai, matėme juodkrūtį bėgiką (calidris alpina), kuris vokiečių kalba turi tokį paradoksinį pavadinimą kaip 'Alpenstrandlaufer' (Alpių pakrantės bėgikas). Gana dažnai aptikdavome gaiduką (philomachus pugnax), kuriam prof. Ivanauskas teikia dar du vardus: gudgaidis ir papūtėlis. Papūtėlio vardą jis bus Lietuvoje pelnęs nuo patinių vestuvinių apdaro. Ivanauskas apie šį paukštį štai ką rašo: 'Patinai vestuviniu apdaru gali būti priskiriami prie mūsų puošniausių paukščių dėl to, kad tuo metu kiekvienas patinas yra skirtingos spalvos ir tarp kelių dešimčių paukščių sunku rasti porą visai vienas į kitą panašių. Jų papuošalas yra plati skydo pa-

vidalo apykaklė. Ši skydą, prasidedantį pasmakrėje, sudaro iš pradžių smulkios plunksnelės, bet juo toliau, tuo šios plunksnos ilgėja ir šonuose užsisuka į užpakalį. Skydas pridengia iš priekio kaklą ir krūtinę, užėina net į pakaušio šonus. Viršugalvio šonuose auga du ilgų riestų plunksnų kuokštai, sudarydami nelyginant dvi stambias ausis. Papuošalus sudaro taip pat skirtingos nuo kitų, ilgos ir žvilgančios ant pečių nugaros ir krūtinės plunksnos; pagaliau savotiškas patinų papuošalas šiuo laikotarpiu yra plikos spalvos karpas skruostuose, ypač tarp snapo pamato ir akies. Visi tie paskirų patinų paušalai yra skirtingų spalvų.'

Taigi šiais gaidukais, gudgaidžiais ar papūtėliais, galėjome gana dažnai gėrėtis, nors ir ne iš arti. Reikia sutelkti visą dėmesį per žiūroną, o - dar geriau - per teleskopą, kad galėtum bent akimirkai įsižiūrėti į šį ežero dumble maisto ieškančios šarkos dydžio paukštį.

Dumble knisiasi ir kelios tilvikų rūšys, tarp jų žaliakojis bei tamsusis tilvikas ir raudonkojis tulikas.

Be abejo, nežinovui visi tie vardai nedaug ką pasako. Bet paukščio mėgėjo širdis pradeda plakti smarkiau, kai trumpu laiku jis pamato kelias dešimtis daugiau ar mažiau retų, o kartais ir visai retų egzempliorių. Vakarų Europoje vis labiau nyksta patrauklaus balso paukštis kaip didžioji kuolinga (numenius arquata). Tado Ivanausko žodžiais tariant, šis nepaprastai išpūdingas paukštis yra 'didžiausias tilvikų šeimos paukštis, savo didumu praneša net varną, o - žiūrint į jos ilgesnį kaklą ir aukštesnes kojas - atrodo net daug didesnė'.

Kas pas didžiąją kuolingą daugiausia žiūrovui imponuoja, tai jo riestas ilgas snapas, iki 150 milimetrų ilgio. O kai kuolinga suplasnoja ir užtraukia savo melodinę giesmelę, tai užima kvapą ir įbingusiam ornitologui. Beje, didžiosios kuolingos leidžiamas garsas prancūzų kalboje aiškinamas kaip 'deux lits' (dvi lovos).

Burgenlandas ties Neusiedler ežeru turi kelias specialines puošmenas. Šiuo tarpu sustosiu ties avocete ir girnove. Abi šios rūšys Lietuvoje nėra aptinkamos arba bent tikrai išimtiniais atsitikimais. Avocetė patraukia žiūrovą savo dailiu juodu-baltu plunksnų deriniu, savo dydžiu, siekiančiu beveik pusės metro, o ypač savo ilgu riestu į viršų snapu. Nuo tokios, tarp paukščių retos, snapo formos avocetė vokiečių kalba vadinama 'Saebel schnabler' (kardasnapis). Su tuo kardo formos snapu paukštis dumble vikriai čaizo ir ieško gyvūnų. T. Ivanauskas 'Lietuvos paukčių' veikale rašo, kad avocetė buvusi pastebėta Estijoje ir Latvijoje, o beveik prieš šimtą metų ji matyta Kuršių marių pakraštyje. 'Apie šio paukščio buvimą Lietuvoje daugiau nežinau, nežinau neturimų jo autorius.

Dar rečiau Lietuvoje užklysta kitas Neusiedler ežero paukštis, siekias 85 cm. aukščio, baltos spalvos. Lietuvių ornitologai davė jam 'girnovės' vardą. Nuostabiausias jo snapas, gana ilgas, apie 20

centimetrų, plokščias, pasibigiantis tarytum šaukštu. Jo pavadinimas anglų kalba 'Spoonbill', o vokiškai 'Löffler'. T. Ivanauskas remiasi vienu vokiečių ornitologu, kuris rašo, kad Karaliaučiaus muziejuje buvęs girnovės egzempliorius nušautas apie Silutę, Klaipėdos krašte, 1861 metų gegužės mėnesį. Pasak praeito šimtmečio Lietuvos ornitologo Tyzenhauzo, girnovės anais laikais perėjusios Pinsko balose, o lenkų ornitologas Taczanowskis 1868 metais matęs vieną nušautą egzempliorių apie Lietuvos Brastą. Lietuvos plotuose stebėtos prieš daugiau kaip 100 metų. Nei avocetė, nei girnovė nėra dažni paukščiai ir Burgenlande. Savo ankstyvesnių apsilankymų progomis prieš beveik 20 metų galėjau tais dailiais paukščiais gėrėtis daug dažniau.

Ties Neusiedler ežeru neretai galima stebėti įvairių garnių rūšis, kaip antai pilkajį garnį, purpurinį garnį, didįjį ir mažąjį baltąjį garnį ir kt. Labiausiai išplitęs yra pilkasis garnys, bet dar neseniai jis žvejų negailėstingai persekiojamas ir vietomis išnaikintas. Žvejai matė jame konkurentą, naikinantį žuvis. Tik po to, kai gamtos mėgėjai suruošė plačią mastu aiškinamąją kampaniją šio garnio naudai ir nustatė, kad jis maitinasi menkavertėmis žuvimis, be to - naikina peles ir kitokius kenksmingus graužikus, pilkasis garnys reabilituotas ir pastaraisiais metais vėl pradėjo daugiau plisti. Vokiečių kalba jis dar neseniai vadintas 'Fischreiher', bet nuo kurio laiko jam prigijo 'Graureiher' vardas. Tuo norėta žmonių samonėje išdildyti 'žuvies naikintojo', taigi maisto konkurento sąvoką.

(Bus daugiau)

LIGHT TO HEAVY MACHINE ASSEMBLY

MUST BE ABLE TO WORK FROM PRINTS. 2 YEARS EXPERIENCE.

ELECTRICAL ASSEMBLERS

MUST READ SCHEMATICS AND WIRING DIAGRAMS ABILITY TO BUILD CONTROLS FROM SCRATCH.

MACHINISTS

FIRST AND SECOND CLASS. HAVE OWN TOOLS. READ BLUE PRINTS. POSITION OPEN ON ENGINE & TURRET LATHE, VERTICAL AND HORIZONTAL MILLS.

HORIZONTAL BORING MILL (FLOOR TYPE)

FOR 1ST SHIFT AFTER 30 DAYS MOVE TO 2ND SHIT.

3 TO 5 YEARS EXPERIENCE. DO OWN SET UP, WORK FROM PRINTS HAVE OWN TOOLS MINIMUM SUPERVISION.

- COMPETITIVE SALARY
- MAJOR MEDICAL
- DISABILITY INSURANCE
- LIFE INSURANCE
- COMPANY PAID HOSPITALIZATION-DENTAL PLAN
- PENSION PLAN

MG CECIL EQUIPMENT
61 Norwalk Rd.
Medina, Ohio 44256

Equal Opportunity Employer

(23-31)

Dabar taip mažas pasaulis ir net už dar mažesnę kainą. Telefonu.

Greece, \$6.00

Israel*, \$5.85

Italy, \$4.80

France, \$6.00

Spain, \$4.80

Germany,** \$4.80

Belgium, \$4.80

United Kingdom, \$4.80

Ireland, \$3.60

Japan*** \$5.85

Kodėl neskambinti į užjūrį pasisvečiavimui?

Naudojantis žemomis International Direct Dial kainomis, 10 viršminėtų kraštų ir 54 kitų, įskaitant Carribean, užjūrio skambinimai yra pigesni negu kada nors.

Žemiausia kaina yra 3 minučių tiesioginio skambinimo paprastai tarp 5 p.m. ir 5 a.m. ir bet kuriuo laiku sekmadienį.

Atsiminkite, kada jūs išsukate patys, sutaupote pinigų. Taigi, pasitikrinkite White Pages savo telefono knygoje, kad žinotumėte ar jūsų vietovė turi International Dialing.

Jeigu jūsų vietovė neturi International Direct Distance Dialing, operatorius patarnaus jums ir jūs vistiek gausite už naują žemą kainą.

Jūs rasite White Page visas reikalingas instrukcijas. Arba veltui gaunamoje brošiūroje rasite tiesioginio skambinimo informaciją, paskambindami Ohio Bell Business Office.

Visos kainos plus taksai. Priedo prie naujo Direct Dial kainų laikna 15 procentų nuolaidą pritaikoma visiems užjūrio skambinimams iki lapkričio 15 nebent būtų atšaukta, pakeista ar pratęsta.
*Sumažintos kainos taikomos tikiai šeštadieniais ir sekmadieniais.
**Sumažintos kainos tikiai naktį 5 p.m. — 5 a.m.
***Sumažintos kainos taikomos tikiai sekmadieniais.

WATERBURY

NETEKOME ATS. PULK. JONAS IŠLINSKO

Š. m. birželio 22 d. staiga pasimirė ilgametis Waterburio gyventojas, ats. plk. leit. Jonas Išlinskas.

Jonas Išlinskas buvo gimęs 1895 m. spalio 12 d. Josvainių valsč., Kėdainių apskr. Savo karinę karjerą pradėjo 1914 m. baigdamas Vilniaus karo mokyklą. Prasižėjęs I Pas. karui, jaunas karininkas Išlinskas tuoj buvo mobilizuotas į caro armiją ir pasiūstas į austrų frontą. Kovėsi Galicijoje, kur buvo sužeistas. Atsikūrus nepriklausomai Lietuvai, Jonas Išlinskas, kaip prityręs karininkas, tuojau įsijungė į Lietuvos kariuomenės eiles ir dalyvavo visose kautynėse. Buvo keliose vietose karo komendantu ir tarnavo įvairiuose Lietuvos kariuomenės pėstininkų pulkuose, eidamas aukštas pareigas. Bolševikams 1940

m. vasarą užėmus Lietuvą, Jonas Išlinskas netrukus, kaip nepatikimas, buvo paleistas į atsargą pulkininko leitenanto laipsnyje. Už savo drąsą ir sąžiningą pareigų ėimą buvo apodvanotas keliolika ordenų ir žymenių, tarp kitų šaulių žvaigžde ir latvių ordenu.

Atvykęs į Ameriką 1949 m. apsigyveno Waterbury, Conn., kur dirbo UNIRO-YAL kompanijoje, išeidamas į pensiją prieš 18 metų. Buvo aktyvus Lietuvių Karo Veteranų "Ramovė" ir Lietuvių Bendruomenės narys. Velionis buvo palaidotas birželio 26 d. iš lietuvių šv. Juozapo parapijos bažnyčios. Mišias atnašavo pats klebonas kun. Vilčiauskas. Pamaldų metu karstas buvo padengtas tautine Lietuvos vėliava. Į Watertowno Alyvų Kalno kapines velionis buvo palydėtas karių — ramovėnų ir labai gausaus tautiečių būrio. Ant karsto buvo užbertas gimtosios žemės žiupsnis. Velionis pa-

liko liūdinčią žmoną Stelą ir dukterį Valeriją bei žentą Juozą Gelumbauskus.

Ilsėkis ramybėje laisvoje Amerikos žemėje, nebesulaukęs grįžimo į išlaisvintą Lietuvą, dėl kurios labo Tu kovojai visą savo gyvenimą!

A. B.

ISSIKĖLĖ Į FLORIDĄ

Daug lietuvių šeimų, sulaukę "pensininko amžiaus" pergyvenę šaltį ir karštį, keliai pastoviam gyvenimui į saulėtą Floridą.

Petras ir Genė Valunai, praleidę ilgus metus Torringtone, Conn., iškeliauja į St. Petersburgą, Floridą, kur įsigijo nuosavus namus. Jiems atvykus į Torringtoną čia gyvavo maža, daugiausiai senos kartos, lietuvių kolonija su savo klubu. Petras Valunas įstojo į klubą, tuo pagyvino ir prapletė jo lietuvišką veiklą. Bet jam tos veiklos nepakako. Abu Valunai taip pat įsijungė į lietuviškas organi-

zacias Waterburyje, kuriose aktyviai dalyvavo.

Pasižymėjo savo dosnumu lietuviškiems reikalams ir lietuviškai spaudai. Dėka savo malonaus ir svetingo būdo jie įsigijo daug draugų ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe. Išvykus Valunams jie jų labai pasigės.

Lietuvių Moterų Klubas, savo tradiciniame piknike, gražioje Danutės Venclauskaitės sodyboje, savo išvykstančiai narei — Genei Valunienei, įteikė gražią dovaną su dalyvaujančiais klubo narių parašais. Pritaikintą kalbą pasakė Danutė Venclauskaitė. Brazauskų namuose jų artimieji surengė atsisveikinimo vakarienę įteikdami dovaną. Vakarieneje dalyvavo ir iš toliau — Stratfordo atvykę p.p. Vaitkai. Po jautriaus Jono Brazausko žodžio, taip pat gražią atsisveikinimo kalbą pasakė ponis Tonkunienė. Buvo ir daugiau kalbėtojų.

Tikimės, kad Valunai po

ilgų sunkaus darbo metų ir tragiškų šeimos pergyvenimų naujoje vietoje ras vidutinę ramybę ir užtarnautą poilsį. Torringtone jie palieką marčią ir paaugusius anūką ir anūką.

Valunų atvykimas į St. Petersburgą bus geras įnašas tos gražios lietuviškos kolonijos veikloje. M. G.

• **Ksaverai Žilinskienei**, po skausmingos ligos buvo padaryta sėkminga operacija Waterburio miesto ligoninėje. Ją prižiūrėjo ir globojo jos dukra dr. Vita su savo vyru — dr. Scherwin.

Dabar pastovi Floridos gyventojas, bet didesnę savo gyvenimo Amerikoje dalį praleido Waterburyje. Viešėdama pas dukrą susirgo. Waterburiečiai linki jai greitos sveikatos pagerėjimo.

FIRST CLASS DIE MAKER
GOOD BENEFITS, QUEENS LOCATION. SALARY OPEN. CALL (212) 898-8300. Ask for JOE. (25-30)

Komp. Juozą Gaubą prisimenant

Siais metais sueina lygiai 100 metų nuo muziko-kompozitoriaus Juozo Gaubo gimimo ir 17-ka metų nuo jo laidotuvių, kuriomis rūpinosi Barmų ir Sodeikų šeimos.

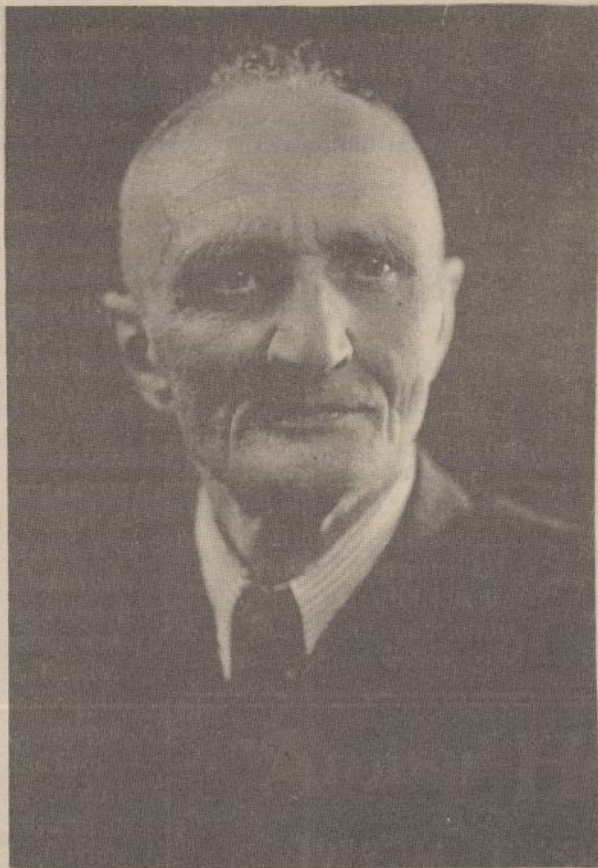
Tas nepaprastai kuklus, švelnus ir nemažai jumoro turėjęs muzikas pradėjo savo gyvenimo kelią 1879 m. birželio 20 d. Mickūnų kaime, Šiaulių apskr. Tik 10-ties metų būdamas ėmėsi mokytis vargoninkavimo. Vėliau, gyvenimas, meilė muzikai, nukėlė jį į Rusiją - Maskvos Filharmonijos Muzikos mokyklą, kur studijavo muzikos teoriją, harmoniją, fugą, laisvąjį kontrapunktą bei kitas muzikos formas, taip pat ir instrumentaciją. Jo mokytojai buvo to laiko garsūs profesoriai - E. Konig, S. Kalinikov, A. Iljinski ir kiti. Savo gabumais ir darbštumu iškilo į geriausių studentų eiles, kas jam - vėliau gyvenime - atidarė duris į Maskvos Zimino operą.

Deja, kilęs I-sis Pasaulinis karas laikinai nutraukė muzikos karjerą, kurią tęsė grįžęs iš karo tarnybos. Jis vėl išijungė į Maskvos operos teatrą chormeisterio asistentu.

Grįžęs į Lietuvą mokytojo Šiaulių miesto gimnazijoje ir vargoninkavo Sv. Petro bažnyčioje. Su savo vadovaujama chorais dalyvavo pirmoje dainų šventėje 1924 m.

Vėliau mokytojo Klaipėdos Muzikos Konservatorijoje ir dirigavo tos mokyklos orkestrui. Po to dėstė muziką Klaipėdos Pedagoginiam Institute su kuriuo kartu išsikėlė į Šiaulius, vėliau į Vilnių. Tokia a.a. muz. Juozo Gaubo trumpa muzikos odisėja.

Po ilgos rusų okupacijos,

A. A. Juozas Gaubas

Lietuvos muzikinis kraitis buvo labai menkas; ypatingai mažiesiems dainų beveik nebuvo. Taigi, noromis-nenoromis muz. J. Gaubui teko kurti harmonizuoti. Taip ir atsirado pirmasis rinkinys 'Mažųjų Dainos', kuri muzikas pats savo lėšomis išleido. Tur būt nebuvo Lietuvoje nei vienos mokyklos, kuri nebūt turėjusi to rinkinio. Visos dainos parašytos nekomplikuotai, linksmoje nuotaikoje, turint galvoje vaikų sugebėjimus išmokyti ir džiaugtis šauniai skambančia daina.

Iš reikalo kūrė ir dainas chorams, nes ir čia buvo didelis trūkumas. Kompozicijas cho-

rams rašė atsižvelgdamas į dainos mėgėjų pajėgumą, todėl ir kūriniuose muzikos formos nesudėtingos, daugiausiai diatoninio pobūdžio klasinė harmonija. Vėliau pradėjo naudoti dvibalsį kanoną mišriam chorui. J. Gaubo suharmonizuosiose dainose - 'Žalioj girelėj' ir 'Augo kalnely' - jaučiamas kompozitoriaus nusimanymas kontrapunkto ir harmonijos. Visa a.a. muz. J. Gaubo kūryba švelni, maloni, netriukšminga, kaip ir pats kompozitorius.

Kūrė ir progines giesmes bažnytiniais chorams. Iš jo giesmių gražus motetas 'Exaltabo te, Domine'. Ypatingą pagarbą ir meilę rodė Marijai kurios garbei yra sukūręs net 16-ka giesmių. Gal tai buvo jo vaikystės dienų įtaka, nes augo be motinos, kuri mirė jam dar labai mažam esant.

Gaila, kad našiai kūrybingo kompozitoriaus tiek daug darbų žuvo: vokiečių metu pradėtas spausdinti 'Solfedžio vadovėlis' liko Lietuvoje, nežinia kas su juo atsitiko. Iš Lietuvos bėgant, vietoje drabužių ar brangenybių, sudėjo savo rankraščius į lagaminą, tas dingo Rytprūsioje... Vokiečių ir Amerikoje dirbo, kūrė bet daug gerų draugų pasiskolino dar rankraščiuose esančius kūrinius 'tik nusirašyti'... ir negrąžino.

Sunku buvo surinkti muz. J. Gaubo visus kūrinius ir išleisti rinkinį, bet jo podukra V. Barmienė, pati muzikė-dainininkė, su draugų pagalba išleido 'Dainos ir Giesmės' rinkinį, savo geram ir rūpestingam patėviui a.a. muz. Juozui Gau-

bui prisiminti.

Muzikas J. Gaubas išėjo iš šio pasaulio palikęs didelį muzikos turtą ir daugelį metų praejus skambės jo dainos - kaip 'Nurimk, sesut', 'Kur tas šaltinėlis' - nors daugumas gal ir neatsimins kompozitoriaus vardo.

Pats paskutinis jo kūrinys, rastas jau po mirties, 'Tėvynės ilgesys' išreiškia erotinę meilę gimtajam kraštui, kurį taip mylėjo ir kartu jautė, kad niekad vėl nepamatys žalių berželių, kuriuos taip dažnai kūriniuose apdainavo.

Valerija Irlikienė

MANAGEMENT OPPORTUNITIES FOR MACHINISTS TOOL & DIE MAKERS MASTER MECHANICS

Our rapidly expanding Can Division has excellent opportunities for a few highly skilled people to enter supervisory training. You should have a solid technical background, be willing to get your hands dirty, and desire a chance to move into higher supervisory positions.

An ability to train and manage maintenance/production personnel and deal effectively with all levels of management is important.

This position offers a unique opportunity in major production facilities located in small towns. We offer competitive salaries and fringe benefits, paid relocation, and the security of a major company. Send your complete resume with salary history and requirements to:

CHARLES E. JOHNSTON
P.O. Box 267
Cambridge Springs, PA 16403

An Equal Opportunity Employer M/F/H

CARNATION

WANTED STRUCTURAL FITTERS

QUALIFIED FITTERS ONLY
WITH SOME LAYOUT EXPERIENCE DESIRABLE
FABRICATION PLANT
LOCATED IN TRINITY, TEXAS

Paid Hospitalization, Life & AD & D Country Living — No Traffic Hassie.

LESS GAS REQUIREMENTS
TRINITY STEEL FABRICATORS, INC.
200 PINE VALLEY DR. P. O. BOX 1451
TRINITY, TEXAS 75862
TRINITY 713-594-3513 HOUSTON 713-224-3996
Equal Opportunity Employer

(26-29)

MACHINISTS

FIRST AND SECOND CLASS, HAVE OWN TOOLS, READ BLUE PRINTS. POSITION OPEN ON ENGINE LATHE & TURRET LATHE, VERTICAL & HORIZONTAL MILLS.

- COMPETITIVE SALARY
- DISABILITY INSURANCE
- COMPANY PAID HOSPITALIZATION-DENTAL PLAN
- MAJOR MEDICAL
- LIFE INSURANCE
- PENSION PLAN

MG CECIL EQUIPMENT

6186 Norwalk Road
Medina, Ohio 44256

Equal Opportunity Employer

(23-32)

OPPORTUNITY FOR SKILLED HELP

TO WORK AND LIVE IN A SMALL CONGENIAL COMMUNITY.

JOURNEYMEN OR 1ST CLASS MACHINISTS

Must be able to set up, work from blue prints & close tolerance

ALSO NEEDED

EXPERIENCED SHEET METAL FABRICATORS

FOR 1ST & 2ND SHIFTS.

Top wages and a complete benefit package.

4 hours from Ocean and 1 hour from Blue Ridge Mountains.

Apply call or write to: B. TABFER

WILLIS INDUSTRIES INC.

P. O. Box 335
Conover, N. C. 28613
704-464-5050

(25-27)

SET-UP SUPERVISOR

Experienced in metal forging or stamping. Good all around mechanical knowledge helpful. Prior supervisory experience desired.

PRODUCTION SUPERVISOR

Experienced supervisor with working knowledge of punch presses, press brokes and metal shears. Results oriented with proven ability to supervise staff of 35 employees.

Established, Cleveland area manufacturer with much growth seeks above supervisors to meet current expansion plans. We offer competitive salaries, excellent company, paid benefits and working environment. Send resume or call for appointment:

R. MURRAY
EMPIRE PLOW COMPANY
3140 East 65th Street
Cleveland, Ohio 44127

(27-28)

IMMEDIATE OPENINGS

HOUSEKEEPING SUPERVISOR

Previous supervisory experience in a health institution. Responsibilities include assigning/inspecting work of subordinates, preparation of work and time schedules. Good communicative and instructional skills required.

UPHOLSTERER

High school graduate or equivalent. 1 year experience. Carpet/upholstery training required.

STEAMFITTER/WELDER

High school graduate/equivalent. 4 years experience as fitter and welder. Motor coordination/manual dexterity required to handle equipment. Ability to pass American Standard Code for Pressure Piping test.

Our competitive salaries, excellent fringe benefits and the public employee retirement system (PERS) and working in a teaching hospital, provides for room to grow professionally. Interested applicants should apply in person between 9 a.m. — 3 p.m. or call 216-398-6000, Ext. 4134. Other positions open daily, please send resumes to Personnel Department at:

**CLEVELAND METROPOLITAN GENERAL/
HIGHLAND VIEW HOSPITAL**
3395 Scranton Road, Cleveland, Ohio 44109

An Equal Opportunity Employer M/F/H

(27-29)

SCREW MACHINE

We have openings for individuals to set up & operate automatic screw machines.

**BROWN & SHARPE & WARNER
SWASSEY**

Minimum 10 years experience.
FULL TIME, DAYS & NIGHTS.
Good company benefits, air conditioned plant, overtime.

Apply call or write to Vice President of Manufacturing

DETROL FLUID PRODUCTS

3001 Grant Ave.
Bellwood, Ill. 60104
312-547-0500

An Equal Opportunity Employer M/F/H

(25-31)

Detroito lietuviai

Antanas Grinius

TAUTINĖS SĄJUNGOS IŠVYKA Į ŠADEIKŲ SODYBĄ

ALT S-gos Detroito skyrius š. m. liepos 15 d., sekmadienį, rengia vasarinę išvyką į gražią p.p. Onos ir Česio šadeikų sodybą, 28975 Wellington Rd., Farmington, Mich., tarp 12 ir 13 mylių prie Middle Belt Rd.

Skyriaus valdyba maloniai kviečia Detroito ir apylinkės lietuvius dalyvauti šioje vasaros išvykoje ir su draugais praleisti laiką gražioje gamtoje. Maistu ir gėrimais pasirūpina rengėjai.

Pradžią 12 val. dienos.

(J. Š.)

FORDO AUTOMOBILIŲ PARDAVIMO ĮSTAIGOJE APSILANKUS

Važiuojant Michigano Avenue ir pasiekus Lonyo gatvę, šių gatvių kampe, stovi pastatas, ant kurio virš stogo iškeltojoje iškaboje rašoma: Ford Jerry Bielfield. Šis užrašas, žinoma, nieko ypatingo nepasako. Pastato viduje ir apie jį pristatyta įvairiausių modelių Fordo automobilių. Įėjus į vidų, ten randi du Jurgius: Jurgį Augustaitį jr. pardavimo managerį ir jo tėvą Jurgį Augustaitį sr.

Jurgis Augustaitis jr. mane maloniai sutiko ir visus paaiškinimus ir patarnavimus davė gražia lietuvių kalba. Visgi šiaip ar taip galvotum, tačiau radus Amerikos įstaigoje ar prekyboje dirbančius lietuvius, tavo reikalai išsprendžiami kur kas geriau ir greičiau.

Aš Jurgiui jr. ir sakau: — Anksčiau pardavimo manageriu čia dirbo Jūsų tėvas. Jums užėmus jo vietą, kas jis dabar yra?

— Managerių manageris, — šypsodamas man atsako Jurgis jr.

— Kaip senai esi pardavimo manageriu ir kaip ši postą pasiekei?

— Bus jau penkeri metai, bet reikia nepamiršti, kad aš čia jau ir anksčiau įvairius darbus dirbau ir viską kruvon sudėjus, gausis apie 20 metų.

— Kokį mokslą baigėi, kad į tokias aukštas pareigas įkopei, vėl aš kamontinėju Jurgi.

— Studijavau ir baigiau net du universitetus: University of Michigan Dearborn ir Eastern Michigan Ypsilanti.

— Ar lankei kokias nors lietuviškas mokyklas, kad taip gerai ir gražiai kalbi lietuviškai?

— O, ne! Lietuviškai kalbėti išmokau šeimoje.

— Chicagoje automobilius pardavinėja net keturios Balzekų generacijos. Tuo tarpu, jūs tik su tėvu. Ar negalvojate pasekti juos?

Jurgis nusišypso ir sako: — Gaila, aš neturiu sūnaus.

— Kokie automobiliai daugiausia perkami?

— LTD, — atsako man Jurgis jr. Bet taip pat gerai eina ir šių modelių automobiliai: LTD II, Granada, Fairmont, Mustang ir kiti. Kiekvienas perka pagal savo norą ir pasirinkimą. Mes pirkėjui paliekame pilną laisvę. Įkalbinėjimų ar įpiršimų nedarome.

— Kiek tomobilių per metus parduodate?

— Apie 2000 vienetus, žinoma čia įeina ir sunkvežimiai.

— Ar lietuviai irgi perka automobilius pas jus?

— Taip perka. Ir kaip žinau šiais metais jau keli iš jų nusipirko naujus Fordo automobilius.

Aš jam ir sakau: Esu laikraščio Dirva bendradarbis, kurioje vedu Detroito

Mums rašo

VISAI AIŠKU DĖL VASARIO 16 GIMNAZIJOS

Baigiasi Vasario 16 gimnazijos 1978-1979 metų mokslo metai ir kaip ir reikėjo laukti, spaudoje pasirodė straipsnių raginančių JAV ir Kanadoje gyvenančius tėvus savo vaikus leisti į Vasario 16 gimnaziją. Nėra kalbos, kad tai sveikintinas reiškinys ir ypatingai malonu buvo patirti, kad ir buvę Vasario 16 gimnazijos mokiniai kreipiasi į tėvus Vasario 16 gimnazijai mokinių reikalu. Rašė ir pats gimnazijos direktorius, kas pagaliau yra būtina. Kaip buvęs gimnazijos mokytojas, dar idealizmo kupinasis Diepholzo laikais, manau kad turiu moralinę teisę ir net pareigą pasakyti, kad tie raginimai būtų ne vieni, kai jau reikia rimtai susirūpinti naujais mokiniais sekantiems mokslo metams. Pagaliau priėjo laikas daryti rimtas pastangas, kad gimnazija vėl kaip reikiant atsistotų ant kojų, o ne kaip nors vegetuotu nuo vieno žinių skyrių ir ar jis nenorėtų užsiprenumeruoti?

— Kiek kainuoja?

— \$13.00 metams, — atsakau jam.

— Gerai tegul siūnia šiuo adresu: J. Augustaitis, Jerry Bielfield Co., 8333 Michigan Ave., Detroit, Mich. 48209 ir parašęs įteikė man čekį.

Palinkėjęs jaunam ir simpatyngam automobilių pardavimo manageriui sėkmės, atsisveikinau ir išėjau.

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKER

Our company is accepting applications for a journeyman tool and die maker.

The successful applicant should have served a bonafide apprenticeship or have a minimum of eight years practical experience which can be substantiated with proper affidavit.

We offer an excellent fringe benefit package with an hourly wage of \$9.01 plus shift premium. All qualified candidates should contact:

EMPLOYEE RELATIONS DEPT.
MUSKEGON PISTON RING
CO., INC.

1839 Sixth St.

Muskegon, Mich. 49443

An Equal Opportunity Employer (25-29)

FIELD SERVICE ENGINEER

Newly located manufacturer in Ann Arbor is looking for field engineers. Minimum of 3 to 5 years experience desirable. Extensive traveling. Salary negotiable.

Contact:

PHOTON SOURCES INC.

4651 PRATT RD.
ANN ARBOR, MICH. 48150
313-973-0285 (19-27)

EXPERIENCED MACHINE REPAIRMEN O.D. GRINDERS PIPEFITTERS

APPLY
REVERE COPPER & BRASS
INC.

5851 W. JEFFERSON AVE.
DETROIT, MICH. 48209
An Equal Opportunity Employer (24-30)

mokslo metų iki kitų mokslo metų.

Jei mes anais Diepholzo laikais buvome susirūpinę materialine gimnazijos padėtimi, nes ji buvo labai, labai silpna, bet dėka mokytojų ir pačių vyresnio amžiaus mokinių idealizmo ir nuoširdaus pasišventimo visvien optimistiška ir be jokios abejonės tvirta, tai šiandien didesnių materialinių rūpesčių nėra, bet mokinių skaičiaus atžvilgiu padėtis yra beveik katastrofiška, kuria pagaliau reikia visiems susirūpinti. Dėka Vakarų Vokietijos vyriausybės labai svarios paramos, ta materialinė gimnazijos gyvenimo pusė nebekeikia rimtesnio susirūpinimo. Bet mokinius mes patys gimnazijai turime parūpinti. Jei nebus minimalinio skaičiaus mokinių, tai savaime suprantama, kad vokiečių vyriausybė tos paramos negalės duoti ir gimnazijos mes neturėsime. Neturėsime vienintelės tikrai lietuviškos gimnazijos laisvajame pasaulyje. Reikalas aiškus, net labai aiškus.

Kad Vasario 16 gimnazija mums išieivijoje gyvenantiems lietuviams ne tik svarbi, bet ir būtina, gal nereikėtų net aiškinti. Nors labai mėgstu meną, o ypatingai tapybą ir muziką, čia kalbėsiu praktiškai matematikos mokytojo galvose. Žinome, kad kitos tokios galimybės auklėti savo vaikus pilna žodžio prasme lietuviškoje jaunimo šeimoje, sakyčiau lietuviškoje švietimo ir lietuviybės išlaikymo pilyje nebeturime ir jei Vasario 16 gimnaziją prarasiame, tai jau tos galimybės niekad nebeturėsime. Tiesa, buvo saliziečių gimnazija (berods Romoje), bet jos gyvenimas buvo trumpas ir jos jau nėra. Tas eksperimentas nepavyko. O Vasario 16 gimnazija vis gyvuoja, nežiūrint į netikėtą (bent mums čia netikėtą) didelio mokinių netekimo ir gal net kitų pralaimėjimų. Dėščiau ir fizinį lavinimą ir prisimenu, kad Vasario 16 gimnazijos jau tada Vak. Vokietijoje pagarsėjusiems krepšininkams sakydamas, kad nežiūrint į priešų pajėgumą "sekančios, bet kokios rungtynės, yra visada sunkiausios". Taip ir gimnazijos vadovybė turėjo galvoti, kai gimnazijos pradininkams pavyko gimnaziją pastatyti ant kojų. Gyvenime nėra tokios padėties, kai galima pasakyti, kad štai jau visas tvarkoj ir reikalas savaime eis pirmyn, savaime tvarkysis. Dabar jau vėl praėjį taisyti, bet iš jos pasimokyti būtina. Padėtis per rimta, kad ją mėginti "liesti baltom pirštinėm". Čia ne ambicijų ar kritikalimo reikalas — mes čia kalbame apie mūsų Vasario 16 gimnazijos likimą, apie mūsų jaunimą ir mums duo-

tą retą galimybę lietuviybės ir lietuviškojo patriotizmo, lietuviškosios ištikimybės auginimą ir išlaikymą. Tai yra dvasinis investavimas kurio iš mūsų jaunosios kartos, iš mūsų pamainos niekas neįstengs atimti.

Kalbū atvirai be jokių pagrazinimų ir nenoriu tėvus bent koku būdu įtikinti savo vaikams trumpesniai ar ilgesniai laikui leisti į Vasario 16 gimnaziją. Leisdami į Vasario 16 gimnaziją tėvai pasitarnaus ne tik sau ir savo vaikams, pasitarnaus bendram lietuviybės išlaikymui, bet ir kraštui kuriame jų vaikai gyvena. Jų vaikų akiračiai bus be abejo daug platesni, jie bus daugiau vidujiniai subrendę. Puikiai prisimenu kai dėka labai sėkmingos "Aušros" tunto skautų veiklos auklėtiniai skautai turėjo Diepholze ir vėliau Huettenfelde proga pamatyti kitus Europos kraštus ir sėkmingai reprezentuoti Lietuvą. Nežinau ar daug kas pilna žodžio prasme mokės įvertinti tuos puikius skautų lietuviškus žygius. Vasario 16 gimnazija turėtų tapti Laisvojo Pasaulio Lietuvių Gimnazija. Tai nuo visų mūsų priklauso ir tokia galimybė yra; dar yra — bet jos gali ir nebūti.

Inž. Aleksas Stauskas

Buvęs Vasario 16
gimnazijos mokytojas

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

Wanted Journeyman TOOLMAKER

We have a current 2nd shift opening for a tool and die maker with 5-10 years experience in tool and fixture fabrication. Must be able to hold .0001 tolerance and use and operate toolroom equipment and have own tools.

For further information contact:
R. W. LORD, PERSONNEL MGR. AT
216-777-9500

AIRBORNE MFG. CO.

711 Taylor Street

Elyria, Ohio 44035

An Equal Opportunity Employer (25-27)

MACHINE SHOP

SPECIAL MACHINE BUILDER

Located in Fenton. Equal Opportunity Employer offering good benefits and pay rate. Immediate openings in the following trades.

BORING MILL OPERATOR

MILL HAND

LATHE HAND

MACHINE BUILDERS

Call 313-629-5382

FLUID & ELECTRIC
CONTROL CO. (19-28)

ROAD DRIVERS

Must be 23 years old, have 1 year all weather tractor trailer exp. Chauffeurs license and able to pass physical and road test. Applications accepted Mon. 1-3 p.m., Tues.-Fri. 9 a.m.-11 a.m. & 1 pm-3 pm.
CONSOLIDATED FREIGHTWAYS
Richfield, Ohio 44286
An Equal Opportunity Employer (21-27)

JERRY BIELFIELD CO.
8333 MICHIGAN AVENUE • Phone: 584-2250 • DETROIT, MICH.
AT LONYO EXIT OFF FORD FREEWAY

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

CLEVELANDO PARENGIMAI

• LIEPOS 15 D. Žalgirio šaulių kuopos ir Jūrų šaulių gegužinė.

Opportunity for
REGISTERED NURSE'S
FOR A J.C.A.H. ACCREDITED HOSPITAL FOR ALL SERVICES AND ALL SHIFTS.

Also

CRITICAL NEED IN ICCU
FULL TIME NIGHTS, & PART TIME, FULL DAYS & EVENINGS.

Salary commensurate with experience and ability, plus shift differential. Excellent personnel benefits. Hospital located in Southern Maryland 65 miles from Nations Capitol. Excellent recreational area in near by Chesapeake Bay. Apply call or write to:
PERSONNEL DIRECTOR

ST. MARY'S HOSPITAL
P. O. BOX 447
LEONARDTOWN, MD. 20650
301-475-8981
E.O.E. (27-36)

Wanted Journeyman TOOL AND DIE MAKERS

Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints & Close tolerance. Up to \$24,000 or more per year (incentive plan).

APPLY CALL OR WRITE TO:

NEW HOPE TOOL &

FABRICATION

P. O. BOX 807
FUQUAY VARINA, N. C. 27526
919-552-9181 (26-32)

MOLD MAKERS TOOL MAKERS

We are upgrading our new tooling facility and are in need of aggressive conscientious craftsmen. We offer excellent benefits, insurance, pension, 40-55 hours per week & year round security.

**TOP HOURLY RATE UP
TO \$11.00 PER HOUR**

GRAMTHAN, INC.

1200 East Street
Fairport Harbor, Ohio 44077
216-357-5573

An Equal Opportunity Employer (24-28)

• LIEPOS 22 D. 1 val. p. p. ALT S-gos Clevelando skyrius rengia gegužinę dr. Algirdo Nasvyčio sodyboje, 10823 Magnolia Dr., Clevelande.

• RUGPIŪČIO 5 D. — Lietuvių klubo gegužinė Kroatų sodyboje ant Mulberry Road.

• RUGPIŪČIO 26 D. Kario žurnalui paremti parengimas Lietuvių Namuose. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 1-3 D. — 1979 m. Š. Amerikos Lietuvių Vasaros Sporto žaidynės: lengvoji atletika, plaukymas, lauko tenisas ir golfaš. Vykdo Clevelando LSK Žaibas ir Clevelando Lietuvių Golfo Klubas.

• RUGSĖJO 8-9 D. Tautos šventė. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• SPALIO 6 D. Balso 35 metų sukakties minėjimo balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 7 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• SPALIO 12, 13, 14 D. šaukiamas Lietuvių Kongresas Clevelande. Rengėjai Amerikos Lietuvių Taryba.

• SPALIO 20 — Tėvynės Garsų radijo 30 metų sukakties minėjimo vakaras Lietuvių namuose.

• SPALIO 27 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 3-4 D. Lietuvių Diena.

• LAPKRIČIO 10 D. Kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

• LAPKRIČIO 17 D. Korp! Neo-Lithuania šventė - balius su Neo-Lithuania orkestru iš Chicagos.

• LAPKRIČIO 24 — Vienos dienos rekolekcijos DMNP parapijoje.

• LAPKRIČIO 25 D. — 4 val. DMNP parapijos 50 metų sukakties minėjimas įvyks parapijos salėje.

• GRUODŽIO 2 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

1980 m.

• SAUSIO 20 — 4:00 val.

Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• VASARIO 3 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• KOVO 16 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• BALANDŽIO 12 D. Dirvos 65 metų sukaktuvinis kon-

certas. Programą atliks solistė B. Dapšienė iš Los Angeles. Koncertas įvyks DMNP parapijos salėje.

• BALANDŽIO 20 D. 1980 m. Neringos tunto Židinio parengimas.

• GEGUŽĖS 18 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

Mylimai Mamai,

A. A.

MARIJAI BRAZAITIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą sūnui dr. H. BRAZAIČIUI su šeima ir dukrai ALDONAI NAGEVIČIENEI su šeima Lietuvoje.

Marija, Antanas, Aldona ir Henrikas
B a n k a i č i a i

Brangiai motinai

MARIJAI BRAZAITIENEI

mirus, jos sūnui dr. HENRIKUI BRAZAIČIUI ir šeimai gilią užuojautą reiškia

Brigita ir Algirdas
N a s v y č i a i
su šeima

MARIJAI BRAZAITIENEI

mirus, jos sūnui DR. HENRIKUI BRAZAIČIUI ir šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą

V. Ramonas
K. Ramonas

Brangiai Motinai

MARIJAI BRAZAITIENEI

po ilgos ligos mirus, jos sūnui dr. HENRIKUI BRAZAIČIUI ir šeimai reiškiamo gilią užuojautą

Vytautas ir Elena
D a m i j o n a i č i a i

A. A.

MARIJAI BRAZAITIENEI

mirus, kolegai HENRIKUI BRAZAIČIUI su šeima reiškiamo nuoširdžią užuojautą

A. ir K. MARTUS

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į
LATVIAN ROOFING
Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.
Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.
Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$1,000
18 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$1,000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/4%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

32800 Center Ridge Road
779-5915

Žurn. T. Brazaitis tarp clevelandiečių po sėkmingos kalbos. Iš kairės: kun. G. Kijauskas, S. J., dr. A. Greičius, R. Brazaitienė, jos sūnus T. Brazaitis, I. Bublienė. V. Bacevičiaus nuotr.

SĖKMINGAS VAJUS JAUNIMO KONGRESO REIKALAMS

Visą birželio mėnesį Clevelande buvo renkamos aukos šių metų Jaunimo Kongresui, kuris oficialiai atidaromas Europoje liepos 11 d. Iš Clevelando į kongresą išvyko atstovai Nijolė Lenkauskaitė, Kristina Rociūnaitė ir Saulius Čyvas bei gražus būrys jaunimo. Džiaugiamės, kad iš mūsų kolonijos Nijolė Balčiūnienė ir Viktorė Lenkauskaitė dalyvaus stovyklos vadovybės sąstate. Koncertinėje kongreso programoje pasirodys Mirga Bankaitytė.

Finansų komitetas Clevelande, kuriam vadovavo J. Mikonis, dėkingas visuomenei dosniai rėmusiai jaunimo pastangas.

Vajų vainikavo komiteto suruoštas vakaras - koncertas birželio 16 d., DMNP parapijos auditorijoje, kurio visas pelnas buvo skirtas kongresui. Šio vakaro koncertinės dalies žvaigždė buvo pianistas Vytautas Puškorius. Jis šį pavasarį baigė Bowling Green Universitetą įsigydamas bakalaurą iš muzikos. Koncerte išpildė savo kruopščiai paruoštą diplominį darbą. Programoje veikalai D. Scarlati, L. van Beethoveno, F. Schuberto, R. Schumanno, F. Chopino ir M. K. Čiurlionio. Čiurlionio veikalą skyrė Sibiro tremtiniams prisiminti, kurių trėmimai vyko birželio mėnesį. Jaunąjį pianistą visuomenė šiltai sutiko ilgais plojimais. Sveikinant pianistą ir linkim jam sėkmės jo pasirinktame darbe. Ypač dė-

Jaunąjį pianistą V. Puškorį po koncerto sveikina R. Rociūnaitė. Kairėje S. Čyvas ir dešinėje vajuos finansų komiteto pirm. J. Mikonis. V. Bacevičiaus nuotr.

kingi rengėjai už jo skirtą auką pavedant vakaro honorarą kongreso reikalams.

Antroje vakaro dalyje kalbėjo svečias iš Washingtono žurnalistas Thomas Brazaitis. Thomas Brazaitis mūsų kolonijos lietuviams nėra svetimas, nes jis augo ir mokėsi Clevelande. Dabartiniu metu nuolatiniis Clevelando dienraščio "Plain Dealer" bendradarbis. Jo viešnagė Clevelande tikrai buvo maloni. Džiaugiamės ir didžiuojamės jo atsiektais laimėjimais ir kad jo širdis su mumis ir mums rūpimus klausimus iškelia amerikiečių spaudoje. Jis pirmas iškėlė Sovietų pilietybės įstatymą, kuris palietė daugelį ateivių šiame krašte. Šiuo klausimu jis ir buvo kviestas pasidalinti savo patirtomis žiniomis. Kalbėdamas didžiavosi savo kilme, kad yra lietuvis ir jautriai reaguoja į šią sovietų niekšybę. Atkreipė klausytojų dėmesį į kai kuriuos senatorius ir kongresmanus, kurie šiuo ir kitais

klausimais rūpinasi ir mūsų atžvilgiu labai palankūs. Siūlė jiems rašyti laiškus ir reikšti atitinkamą padėką. Dažnai kalboje prisiminė Lietuvoje leidžiamą kroniką, kuri yra mūsų tautos gyvas balsas. Jo šilta kalba dažnai buvo pertraukta plojimais.

Po programos abu šio vakaro programos atlikėjai buvo apdovanoti knygomis.

Apatinėje salėje vyko kavutė, kur dalyviai dar ilgai šnekučiavosi bei maloniai praleido šiltą birželio vakarą. Koncerte taip pat dalyvavo ir svečias iš Chicago PLB pirmininkas Vytautas Kamantas.

Gili padėka šios parapijos klebonui kun. Gediminui Kijauskui, S. J. už leidimą velti pasinaudoti patalpomis. Padėka Dirvai už skelbimus, bei Tėvynės Garsams ir Lietuvių Balsui ir visiems prisidėjusiems prie šio vakaro pasisekimo.

Lauksime iš kongreso grįžtančio jaunimo.

Ingrida Bublienė

FACTORY WORK

Highland Heights Plant has immediate openings. Excellent training provided for career minded people with mechanical ability. New facility, modern equipment. Steady employment with excellent benefits. Morning and afternoon shifts. Apply in person, Monday thru Friday, 8:30-4:00 p.m. at: 538 Bishop Road Highland Heights

ROMO KALANTOS ATMINIMUI PAMINKLO STATYBAI AUKOTOJŲ SĄRAŠAS

100 dol. — A. Glodenis.
50 dol. — Č. Šatkauskas.
25 dol. — A.L.T.S. Clevelando skyrius, Lietuvių Klubas, Clevelando Lietuvių Bendruomenė.

20 dol. — Kun. Balys Ivanauskas, J. Mikonis, Jakubs & Son laidotuvių namai, A. & R. Babickai, G. & V. Plečkaičiai, Gutn. Širvaitis, X.Y., V. Žitkus.

15 dol. — Clevelando Vyčiai, L.K.V. Ramovė, dr. V. Stankus, R. Kudukis, Z. Dučmanas, Br. Nainys, R. Laniauskas, Janul Investment.

10 dol. — J. Kasiulaitis, L. Sagys, P. Tamulionis, V. E. Račkauskai, O. A. Mikulskiai, V. A. Andrašūnai, Birutės d-ja Clevelando skyrius, L. Kezenius, V. Maurutis, A. Bielskis, V. S. Knistautai, dr. E. Juodėnas, dr. Lenkauskas, L. V. Apaniai, K. Šukys, V. Čyvas, J. Taoras, Z. Dautartas, dr. P. Jucaitis, dr. H. Brazaitis, A. Alkaitis, V. Šenbergas, L. Kulnis, T. Pauliukevičius, V. Čepukaitis, V. Augulytė, V. Matas, M. dr. Degėsys, V. Bakūnas, A. Natkevičius, G. A. Karsokai, V. Aušrotas.

8 dol. — J. Stempužis.

7 dol. — J. Citulis.

Po 5 dol. — N. Braziulienė, O. Čiuprinskienė, M. J. Švarcai, I. V. Venclovai dr. Skrinška K. Biliūnas, J. Duleba G. Motiejūnas, A. Penkauskas, P. Puškorius, M. K. Tījūnėliai, O.

P. Banioniai, O. Mažeikienė, E. Gausys, M. Ješmantienė, U. Grincius, A. J. Siaučius, A. Pinkuvienė, I. Muliolis, V. Bačiulis, I. Stankus, L. Brazauskas, K. Civinskis, J. Balbotas, V. Čeičys, P. Zigmantas, A. Steponavičius, V. Bielinis, V. Valys, K. Gaižutis, A. Valaitis, R. U. Tatarūnai, A. Ka-

zis, P. Milašius, A. Pautienius, P. Bartkus, J. Dunduras, F. Juras, K. Bruzas, Br. Gražulis, S. Z. Obeleniai, B. Steponis, B. Didonis, Pr. Razgaitis, V. Jokūbaitis, B. Paulionis, P. Šukys, A. Balašaitienė, A. Balas, J. Budrienė, A. Benas, A. Matas, G. Neimanas, P. Matas, R. Čepulis, J. Joga, St. Pabrinkis, V. Akelaitis, K. Narbutaitis, P. Jocius, J. Malskis, V. Biliūnas, J. Kaklauskas, J. Žilionis, S. J. Vyšnionis, A. Meilus, V. Miškinis, B. Urbonavičius, K. Vaičiūnienė, A. Luža, J. Virbalis, H. Kripavičius, X.Y., R. Bridžius, F. Zylė, K. Zylė R. Zylė, J. Mekešius, A. Taoras, J. Naujokaitis, A. Geležienė, V. Benokraitis, Pavardė neįskaitoma, S. Lazdinis B. Natkevičiūtė, I. Janavičius, D. Vaičiūnas, P. Ambrazevičius, A. Garka, A. Rastauskas, K. Kliorys, A. Bujokas, M. Žitkus, A. Valaitis, E. Alšėnienė, B. Malcanienė, A. Nasvytis, V. Šniolis, S. B. Barsteika, V. Puškorius, J. Stravinskis, D. Čipkus, E. Prancuskas, J. Norušas, A. Grėbliūnas.

Aukojusieji mažiau 5 dol. neskelbiami.

ŽALGIRIO ŠAULIŲ
KUOPA

• Išnuomojamas gražus kambarys su baldais vyriui. Skambinti: 486-1336.

FOR RENT: 3 unfurnished rooms and bath on E. 71 St. No pets. Adults. Call 361-0989 after 4 p.m. (27-28)

PROJECT ENGINEER

Newly located manufacturer in Ann Arbor is looking for project engineers. Minimum 3-5 years experience. Salary negotiable.

CONTACT:

PHOTON SOURCES INC.

4651 PRATT RD.
ANN ARBOR, MICH. 48150
313-973-0285 (18-27)

FOUNDRY SUPERINTENDENT

IF YOU ARE EAGER for a NEW CHALLENGE (and wish to relocate to the Mid-South), we have a tremendous opportunity for you. We're looking for a "take charge" individual to run the day shift operation of our 5 year old fully automated Gray Iron Foundry located in Northeastern Mississippi, near Tupelo.

If you are knowledgeable in Electric Melt operations and are looking for a career opportunity with an excellent salary and fringe benefit package, please contact me immediately. You may call me collect at:

(312) 694-4440 Ext. 212

Or send your resume to:

DICK WENGEL

Corp Director of Personnel

WILTON

CORPORATION

2400 E. Devon Ave.,
Des Plaines, Ill. 60018

An Equal Opportunity Employer m/f

MULTIPLE DRILL HEAD ASSEMBLERS BORING MILL OPERATORS GEAR SHAPERS JIG BORE OPERATORS RADIAL DRILL OPERATORS

Excellent pay rate. Excellent machines. Fringe benefits. DTA shop with steady overtime. Night shift position. Must prove 8 years of experience or Journeyman status.

NOW IS THE TIME TO JOIN THE #1 TEAM
Please apply in person at:

F. JOS.

COMPANY

DRILL-WAY DIVISION

23247 Pinewood

Warren, Mich. 48091

(15-29)

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITES Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.
Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.
Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Danutė Gaižutytė-Stankuvienė**, DDS baigė odontologijos mokyklą Case Western Reserve Universitete odontologijos daktaro laipsniu. Danutė yra Kazio ir Eleonoros Gaižūčių dukra. Baigusi St. Peters High School, Clevelande, bakalauro laipsnį įsigijo iš biologijos Cleveland State Universitete 1975 metais. Danutė yra šokusi Grandinėleje ir aktyvi akademikė skautė. Nuo rugpiučio mėnesio Danutė versis bendra odontologijos praktika su dr. Sonja Mateescu, 26300 Euclid Ave., Euclid, Ohio 44132.

KVIEČIAME Į GEGUŽINĘ

ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė įvyks š. m. liepos 22 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Brigitos ir dr. Algirdo Nasvyčių rezidencijoje, 10823 Magnolia Dr., Clevelande. Gegužinėje bus teikiamas geras maistas

skyriaus ponių pagamintas, kava, saldumynai ir gaivinantys gėrimai. Bus įdomi loterija: medus, vynas ir kt.

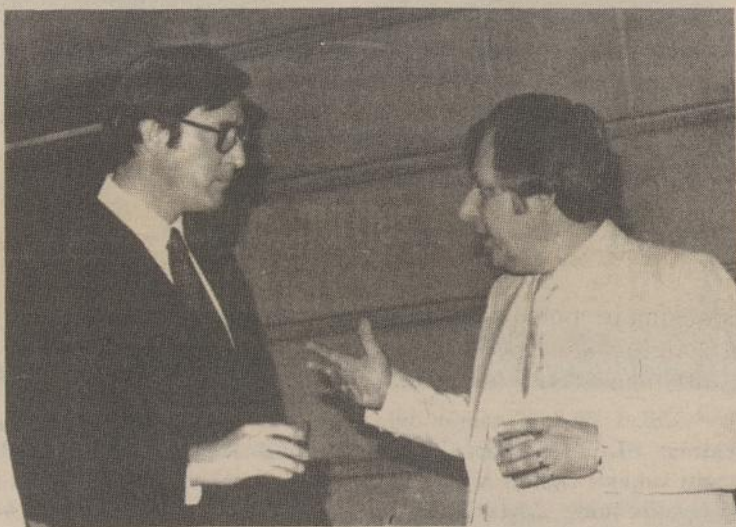
Kultūrine prasme: bus pristatyta naujai iš spaudos išėjusi knyga "Tautinės minties keliu". Knygos išleidimo mecenatai ir prenumeratoriai knygą galės atsiimti. Nori knygą nusipirkti galės gauti ten pat. Gegužinės vietą galima pasiekti važiuojant Rockefeller parku per East Blvd. (pro Veteranų ligoninę) arba iš Euclid gatvės apie East 115 St.

Valdyba

KORP! NEO-LITHUANIA ORKESTRAS VĖL GROS SAVO GIMTAME MIESTE

Jau nuo šių metų sausio mėnesio Korp! Neo-Lithuania orkestras iš Chicagos stropiai ruošiasi pasirodyti savo gimto miesto Korp! Neo-Lithuania šventėje Clevelande.

Orkestro vadovas Algis Modestavičius dėkingas Clevelando ramovėnams, kad jie sausio mėnesį sutiko užleisti Korp! Neo-Lithuanijai lapkričio 17 datą, sudarant vienintelę galimybę

Birželio 24 d. inž. Raimundas Kudukis, savo sodyboje Pepper Pike, dideliame lietuvių ir amerikiečių būry atšventė 40 metų amžiaus sukaktį. Buvo pasižadėjęs į puotą atvykti ir West Virginia gubernatorius Jay Rockefeller, bet dėl susidėjusių aplinkybių tegalėjo susitikti tik mieste, palinkėdamas sukaktuvinkui ir jo augančiai firmai sėkmės. Nuotraukoje gub. Jay Rockefeller ir inž. R. Kudukis.

V. Bacevičiaus nuotr.

Tarp jų yra keturi nauji Vilties šimtininkai

Liepos 3 d. inž. Pijus Jaunutis Nasvytis, buvęs Vilties draugijos vicepirmininkas, atšventė giminių ir draugų tarpe savo brandaus amžiaus (60 metų) sukaktį. Vaišes surengė jo vaikai Vytautas ir Aldona. Sukaktuvinkas, norėdamas įamžinti šią dieną, savo sūnų Vytautą ir dukrą Aldoną, o taip pat anūkus Amy ir Mark Joną Satterthwaite įrašė šimtininkais į Vilties draugiją ir padidino savo įnašą, tapdamas keturgubu šimtininku. Nuotraukoje sukaktuvinkas inž. Pijus J. Nasvytis pobūvyje tarp giminių ir draugų.

V. Nasvyčio nuotr.

šiais metais orkestrui pasirodyti Clevelande.

Algis Modestavičius kaip buvęs clevelandietis nuoširdžiai rengiasi atvežti gerai paruoštą muzikinę programą bei šokių muzikos ciklą Clevelando publikai, korporantams ir jaunimui.

GEGUŽINĖ

Liepos 15 d., 1 val. po pietų prie ežero Landseer ir Canterbury gatvių, lietuviškai spaudai ir radijo valandėlei paremti, žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę. Bus galima gauti šiltus pietus, atsigerti gaivinančių gėrimų ir loterijoje laimėti vertingų dovanų. Kuopos valdyba maloniai kviečia Clevelando ir apylinkės lietuvius į gegužinę atsilankyti, praleisti popietę gamtoje ir paremti gražius šaulių tikslus.

• **Akvilina ir Bronius Gražuliai** praneša draugams ir pažįstamiems, kad jų naujas adresas yra: 17726 Neff Rd. Tel.: 692-2006. Taip pat pranešama, kad dar turime aukštos kokybės Salamander batų. Didelis pasirinkimas vaikų batelių. Batai parduodami žemomis kainomis. Besidomina n tie ji skambinkit iš anksto dėl susitarimo su Gražuliais dėl laiko.

• **APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.**

Lietuvių grožio salionas **SILVER SHEAR — Hair Fashion**, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, tel.: 486-1210.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY**, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 913-0910.

Birželio 30 d. Clevelande susituokė Nijolė Mainelytė su Algiu Rukšėnu. Abu jaunieji veikūs jaunimo organizacijose ir aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje. Nuotraukoje jaunieji su pamergėmis ir pabroliais. Iš kairės: D. Mantautaitė, V. Nasvytytė, G. Wunch, J. Taorienė, jaunieji Algis ir Nijolė Rukšėnai, gėlių mergaitė N. Mickutė, dr. V. Stankus, G. Lazdinis, A. Mockus ir J. Garlos nuotr.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus **William** yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vylandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

PABALTIEČIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Pabaltiečių individualines
lauko teniso pirmenybes
įvyks š. m. liepos 28-29 d.,
Grand Rapids, Mich., East

Kentwood High School Ten-
nis Courts, kampas Kala-
mazoo ir 60th St., Grand
Rapids, Mich. Iš I-96 greit-
kelio geriausia imti Kent-
wood išvažiavimą.

ALT S-gos Chicagos skyriaus sekretorei

VERONIKAI LINKEVIČIENEI,

jos mylimai seseriai BRONEI Lietuvoje mi-
rus, nuoširdžią užuojautą reiškia

ALT Sąjungos Chicagos
Skyrius

ALEKSUI MARIŪNUI

mirus, jo seseriai GENOVAITEI MODES-
TAVIČIENEI su šeima, reiškiamo gilią užuo-
jautą

K. Ramonas
V. Ramonas

A. A.

ALEKSUI MARIŪNUI

mirus, jo sesei GENOVAITEI MODESTA-
VIČIENEI, jos šeimai ir kitiems artimie-
siems, reiškiamo užuojautą

Mažeikai,
Valiukėnai

Chicago, Ill.

A. A.

MARY TRAVERS

mirus, jos brolių, mielą draugą PETRĄ MA-
ČIULAITĮ nuoširdžiai užjaučiame

Naomi ir Algirdas
P o c i a i

MARIJAI TRAVERS

mirus, jos brolių, o mūsų mielą prietelį PETRĄ MAČIU-
LAITĮ giliai užjaučiame ir kartu liūdime

JANĖ ir EDVARDAS ŠIŠAI

Darbingas SLA 60-tasis seimas

SLA 60-tasis seimas, įvykęs Clevelande birželio 30 — liepos 2 d. buvo gausus delegatais iš viso krašto ir sėkmingas savo darbais. Viršuje SLA Pildomosios tarybos nariai: dr. Danielius Degėsys, Christine Austin, Eufrozina Mikužiūtė, Aleksandras Čaplikas, pirmininkas Povilas Dargis ir sekretorė Genovaitė Meiliūnienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

SLA 60-tojo seimo delegatai ir svečiai Hollenden House viešbutyje. Pirmoje eilėje iš kairės: SLA 14 kuopos delegatas muz. Alf. Mikulskis, paskaitą apie spaudos draudimo 75 metų sukaktį skaitęs Vytautas Širvydas ir seimą sveikinusi Tautybių tarnybos centro egzekyvinė direktorė Lucretia Stoica.

V. Bacevičiaus nuotr.

Varžybų pradžia — 9:00
a. m. Registracija — nuo
8:00 a. m.

Dalyvavimas yra atviras
visiems lietuvių, latvių ir
estų žaidėjams.

Dalyvių registracija at-
liekama iki liepos 25 d., šiuo
adresu: Mr. Eriks Zirnis,
1403 Pickett St., Grand Ra-
pids, Mich. 49508. Telefonas
(616) 455-7488.

Pavieniai, klubams ne-
priklausą žaidėjai dėl infor-
macijų gali kreiptis į bet
kurį lietuvių sporto klubą, į
turnyro vadovą E. Zirnį ar-
ba į ŠALFAS S-gos Lauko
Teniso Komitetą, šiuo ad-
resu: Mrs. Ramunė Dičie-
nė, 722 North Madison,
Hinsdale, Ill. 60521. Telef.
(312) 325-4359.

• Vladas A. Raišys, gy-
venantis Vokietijoje, atnau-
jindamas Dirvos prenume-
ratą 1979 ir 1980 metams,
padidino savo Vilties įnašą,
atsiųsdamas 124 dol. Tokiu
būdu jis tampa trigubu šim-
tininku.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• Ona Biežienė, gyv. Oak
Lawn, ALT S-gos seimo
proga padidino Vilties įna-
šą įteikdama 25 dol. Dirvai
paremti.

• Kun. Fricui Skėriui,
Vasario 16 gimnazijos mo-
kytojui, sukako 60 metų.
Sukaktuvininkas gimnazi-
joje išdirbo 25 metus.

Mylimam broliui

A. † A.

AVIACIJOS KAPITONUI

ALEKSUI MARIŪNUI

Vokietijoje mirus, seseris GENĖ MODES-
TIENĖ, ONĄ GRIŠKELIENĖ su šeimomis
ir kitas gimines nuoširdžiai užjaučiame ir
kartu liūdime

Lelė ir Juozas Žvyniai
Ona Šiaudikienė

A. A.

ALEKSUI MARIŪNUI,

buv. Lietuvos karo aviacijos kapitonui Vo-
kietijoje mirus, jo dukterims DANUTEI
MĖLINAUSKIENEI, RIMAI ir LINAI, jo se-
serims ONAI GRIŠKELIENEI, GENOVAI-
TEI MODESTAVIČIENEI ir broliui VIKTO-
RUI MARIŪNUI su jų šeimomis, liūdesio
valandoje reiškiamo gilią užuojautą

L. ir M. Lendraičiai